БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 98 (3836).

22 МАЙ

ЧОРШАНБА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА ТОЖИК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ТАНТАНАЛИ БОШЛАНДИ.

ДЕКАДА ИККИ ҚАРДОШ ХАЛҚ АБАДИЙ ДЎСТЛИГИНИНГ ЁРҚИН НАМОЙИШИГА АЙЛАНДИ.

ҚОН-ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ БАЙРАМИ

ЎЗБЕКИСТОНДА ТОЖИК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЧИЛДИ

Декада! Янги байрам—қон-қардош совет халқлари маданиятининг байрами бошланганлигидан дарак берувчи бу сўз шу кунларда бениҳоя зўр куч билан жаранглаб эшитилмоқда.

Декада! — Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқлари кўчаларининг бўйига ҳам, энига ҳам тортилган ранг-баранг алвонларга ёзилган шу сўзга кўзингиз тушади. Атир гуллари ва тожик миллий нақшлари билан безатилган бу сўз маданият саройлари ва қурилиш майдонларини яшнатиб юборди, театр саҳналари ва концерт залларига файз берди. Бу сўз радио ва телевидение дикторларининг оғзидан тушмаяпти, илмий муассасаларда ҳам, чўпонларнинг чодирларида ҳам, Амударё этаклари ва баланд тоғлардаги қишлоқларда ҳам шу сўз қайта-қайта такрорланмоқда.

Тожикистон диёрининг, Умар Хайём ва Рўдакий ўз қўшиқларини битган диёр, ўхшаши йўқ қўшиқлар ва ажиб афсоналар диёрининг адабиёт ва санъат декадаси ўзбеклар элига ўз сепини ёйди.

Шу диёрдан келган кишилар қадимий ва абадий навқирон тожик адабиёти ва санъатининг намояндалари ўзларининг декадага атаган илк сўзлари ва илк қўшиқларини Алишер Навоий ҳузурига — улуғ ўзбек шоири ва мутафаккирининг номи билан юритилувчи республика Катта Академик театрга олиб келдилар.

Декада очилишига бағишланган тантанали кеча президиумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, Г. А. Габриельянц, М. З. Мирзааҳмедов, республика маданият министри В. Й. Зоҳидов ўтирибдилар.

Президиум столи ёнида Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расулов, Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси М. Холов, Тожикистон ССР Министрлар Советининг Раиси А. Қаҳҳоров, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Раҳимова, Тожикистон маданият министри М. Н. Назаров ўтиришибди.

Иккала қардош республика ижодий союзларининг раислари, таниқли адабиёт ва санъат арбоблари ҳам партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари билан бирга президиумга чиқишган.

Декада очилиши тантанасида КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Соломенцев, СССР Рангли металлургия министри П. Ф. Ломако иштирок этдилар.

Кечани КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов очади.

Совет республикаларида миллий маданиятлари декадаларини ўтказиш. — дейди Ш. Р. Рашидов, — ажойиб анъана бўлиб қолди. Бу декадалар зўр ватанпарварлик ғайрати жўш урган, дилкашлик, сидқидиллик ва ижодий ҳамнафаслик вазиятида ўтмоқда.

Бундай декадалар адабиёт ва санъат доирасидан анча четга чиқиб, СССР халқлари бузилмас дўстлигининг ёрқин намойишига, уларнинг хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари кўригига айланиб кетмоқда. Бу декадалар меҳнаткашларнинг кенг оммасига қардош республикалар адабиёти ва санъати ривожидаги муваффақиятларни яққол кўришга ёрдам бермоқда, одамларни ҳаётбахш совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялашга кўмаклашмоқда, миллий маданиятларнинг янада яқинлашувига ва бир-бирларини бойитувига, уларнинг интернационал негизини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Тожикистон адабиёти ва санъатининг бугун Тошкентда очилган декадаси ҳам ана шу юксак мақсадларга хизмат қилиши лозим.

Бу декада гаштли баҳор чоғида, табиат янгиланиб, гулларнинг муаттар ислари ва кўкатлар ҳузур бахш этиб турган пайтда, одамларнинг энг эзгу ҳис-туйғулари қулф уриб намоён бўлаётган пайтда ўтаётганлиги декадага айниқса файз киритади. Халқимизнинг эзгу ҳис-туйғулари эса, беҳисобдир. Зотан, қалб ҳароратимиз қўридан баҳра олган бугунги учрашувимиздаги бундай эзгу ҳис-туйғуларимизни сиз азиз тожик меҳмонларга бахшида қиламиз.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан Ш. Р. Рашидов меҳмонларни ва улар орқали қардош Тожикистоннинг барча шонли меҳнатчиларини қизғин табриклайди, уларга сиҳат-саломатлик, ватан бахт-саодати, коммунизм ғалабаси манфаатлари йўлидаги меҳнатда уларга янгидан-янги ижодий муваффақиятлар тилайди.

Тожик ва ўзбек халқлари—қон-қардош халқлар бўлиб, яқин ва яхши дўстлардир. Халқларимизнинг тақдири азалдан муштарак бўлиб келган. Халқларимиз асрлар бўйи қалин дўстлик ва қардошлик иплари билан боғланиб келганлар. Бу дўстлик қадим замонлардан бошланган. Бу дўстлик ажнабий фотиҳларнинг кўпдан-кўп босқинларига қарши, маҳаллий бойларга, чор ҳукумати малайларига ва босмачи шайкаларига қарши биргаликда олиб борилган курашда ўсиб мустаҳкамланди.

Халқларимизнинг иқтисодий ва маданий бирлиги уларнинг қардошларча дўстлигига асос бўлган. Тожиклардан ва ўзбеклардан чиққан улуғ олимлар, мутафаккирлар, ёзувчиларнинг ижодий ҳамдўстлиги ўтмишда бу дўстликнинг тимсоли бўлган.

Талантли ва меҳнатсевар тожик халқи ўтмиш асрларда олий даражада тараққий этган маданиятни яратган. Бу халқ жуда кўп чинакам заковатли зотларни етиштириб берган. Улар орасида Абу Али Ибн Сино ва Рўдакий, Фирдавсий ва Хайём, Жомий ва Айнийлар бор. Бу зотларнинг яратган асарлари жаҳон фани ва маданияти ҳазинасига бебаҳо инжу бўлиб қўшилган. Бинобарин, тожик халқининг ана шу шонли фарзандлари ўзбек халқи орасидан чиққан улуғ фан ва маданият арбоблари билан қалин дўст ва ҳамкор бўлганлар.

Илгари замонларда халқларимиз ўз аламлари в қайғуларини биргаликда баҳам кўрган бўлсалар, эндиликда бахтли турмуш, коммунистик идеаллар тантанаси йўлидаги биргаликда қилинаётган меҳнат нашъаси гаштини ҳам биргаликда сурмоқдалар. Муҳташам Помирнинг нуроний чўққиларидан бошланувчи шўх Панж ва Вахш, Кофирниҳон ва Сурхондарё қўшилиб азим Сирдарёни вужудга келтиргани каби тожик ва ўзбек халқларининг меҳнатдаги куч-ғайратлари барча қардош совет халқларининг куч-ғайратлари билан қўшилиб, улуғ мақсадимиз-коммунизм сари элтувчи ягона қудратли оқимни вужудга келтирмоқда.

Тожикистонга ҳам, Ўзбекистонга ҳам баббаравар энергия бериб турган Фарҳод ГЭСини халқларимиз биргаликда қуришди, биз Мирзачўлни биргаликда ўзлаштирмоқдамиз. Бу чўл мўл-кўлчилик диёрига айланиб, йил сайин тобора кўп пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириб бермоқда. Ўзбеклар тожиклар билан ёнма-ён туриб Қайроққум сув омборини ва «халқлар дўстлиги» электр станциясини қурдилар. 1959 йилда ўзбек халқи чинакам олий ҳимматлик қилиб, 50 минг гектардан ортиқ ерни ўз республикаси составидан Тожикистон ССР составига берди. Тожик қардошларимиз бу туҳфани зўр миннатдорчилик ҳис-туйғулари билан қабул қилганликларига астойдил хурсандмиз.

Турмушимизнинг ҳар куни совет халқлари қардошларча дўстлигининг ажойиб намуналари билан тўлиб—тошган. Тожик халқи билан ўзбек халқи халқ хўжалигининг кўпгина муҳим вазифаларини биргаликда ҳал қилмоқдалар. Пахтакорларнинг одат тусига кириб қолган социалистик мусобақаси, республикаларимиз ўртасидаги мустаҳкам иқтисодий ва маданий алоқалар халқларимизни янада яқинлаштирмоқда ва иноқлаштирмоқда.

Улуғ Октябрь жонажон ленинчи партиямиз барча халқларимиз сингари тожик халқига ҳам чинакам бахт-саодат келтирди. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси ва доно ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси туфайли ўзбек ва тожик халқлари асрий қашшоқлик ва ҳуқуқсизликдан абадий халос бўлиб, озодлик ва бахт-саодатга эришдилар, ижодий бунёдкорлик йўлига тушиб олдилар. Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Тожикистон билан Ўзбекистон партия раҳбарлигида, улуғ рус халқининг ва барча қардош халқларнинг ёрдамида қудратли индустрияга, йирик қишлоқ хўжалиги ва замонавий маданиятга эга бўлган, юксак даражада тараққий этган социалистик республикаларга айландилар, мислсиз техника тараққиётига эришдилар. Бу республикаларда халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаётган малакали кадрларнинг кўп сонли армияси ўсиб вояга етди.

Ўзбекистон билан Тожикистон «оқ олтин» республикаларидир. Уларнинг ҳар иккови мамлакатимизда етиштирилаётган жамики пахтанинг қарийб 80 процентини бериб турипшибди. Пахта — бизнинг ифтихоримиз, бизнинг бебаҳо бойлигимиз. Пахта етиштиришни кўпайтириш бизнинг СССР ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари қардош халқлари олдидаги энг муҳим ватанпарварлик ва интернационал бурчимиз бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам ана шундай бўлиб қолади.

Қардош Тожикистон маданий қурилиш соҳасида каттагина муваффақиятларга эришди. Ўзбек халқи ана шу муваффақиятларни юксак баҳоламоқда. Ўзбек халқи тожик халқининг жаҳон фани ва маданияти ривожига бебаҳо ҳисса қўшган улуғ фарзандларини чуқур ҳурмат қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика меҳнаткашларининг иродасини ифодалаб Самарқанднинг 2500 йиллиги муносабати билан ана шу қадимий шаҳарда Алишер Навоий билан Абдураҳмон Жомийнинг муҳташам ҳайкалини қуришга қарор қилдилар. Самарқандда Садриддин Айнийнинг мемориал музейи барпо этилди. Ана шу ҳайкал билан музей Совет Социалистик миллатлари улуғ ҳамдўстлигининг ягона оиласига бирлашган икки қардош халқ асрий дўстлигининг абадий рамзи бўлиб қолади.

Ўзбек халқи ҳозирги замон тожик адабиёти ва санъатини яхши билади ва севади. Мирзо Турсунзода, Сотим Улуғзода, Мирсаид Миршакар ва бошқа кўпгина талантли тожик ёзувчиларининг китоблари республикамизда ўзбек ва қорақалпоқ тилларида кўп нусхада нашр этилмоқда. СССР Халқ артистлари Тўҳфа Фозилова билан Лутфи Зоҳидованинг жозибадор санъати, Шоҳиста Муллажонова билан Ҳанифа Мавлонованинг жарангдор қўшиқлари бизни мафтун қилади. Улар билан Ҳалима Носирова, Тамарахоним, Олим Хўжаевлар кўп йиллардан бери қалин дўст бўлиб қолган. Қардош Тожикистон кинематографчиларининг фильмлари бизнинг кинотеатрларимиз экранларида зўр муваффақият билан кўрсатилмоқда. Тожикистон маданият усталари ўзбек радиоси ва телевидениесида тез-тез қатнашиб турадилар.

Улуғ Ленин совет халқларининг қардошларча бузилмас дўстлигини кўз қорачиғидай авайлаб асрашни ва ҳар томонлама мустаҳкамлашни бизга васият қилган эди. Ленин васиятларига содиқ бўлган, ирқчилик, миллатчилик ва шовинизмга муросасиз бўлган бизнинг партиямиз совет кишиларини пролетар интернационализми руҳида ҳормай-толмай тарбиялаб келмоқда, кўп миллатли совет оиласи бирлигини мустаҳкамламоқда. Халқларнинг партия чиниқтирган дўстлиги даҳшатли синовларга бардош берди ва бу синовлардан шараф билан ўтди. Ер юзида совет халқларининг дўстлиги ва қон-қардошлигидан ҳам мустаҳкам, теран, мусаффо ва порлоқ дўстлик, яқин қон-қардошлик йўқ. Бу дўстлик гранитдан ҳам мустаҳкам, океан тубидан чуқур, булоқ сувидан ҳам мусаффо дўстлик бўлиб, офтобнинг ўзидек қайноқ ва порлоқдир. Совет халқларининг дўстлигига раҳна солаоладиган куч жаҳонда йўқ. СССР халқларининг дўстлиги — куч-қувватимизнинг битмас-туганмас чашмаси, барча муваффақиятларимизнинг негизи, коммунизм йўлидаги бундан буёнги зафарларимизнинг гаровидир.

Совет халқлари қардошларча дўстлигининг улуғ бунёдкорлик кучини Ўзбекистон пойтахтининг меҳнатчилари айниқса яхши ҳис қилдилар. 1966 йилда Тошкентда даҳшатли зилзила рўй берган пайтда бутун мамлакат бир ёқадан бош чиқариб тошкентликларга ёрдамга келди. Тожик қардошларимиз ҳам барча совет халқлари вакиллари билан бир сафда бўлдилар. Бинобарин, ҳозирги тантанали дақиқаларда биз сиз азиз тожик дўстларимизга,сизлар орқали бутун совет халқига, ўзбек халқига билдирган қайноқ қардошлик меҳр-муҳаббатингиз учун, бошимизга кулфат тушган чоғда беғараз ёрдам берганликларингиз учун чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирамиз.

Ш. Р. Рашидов тожик дўстларга қараб, бундай деди:

— Сизлар серқуёш Ўзбекистоннинг меҳмондўст тупроғига қадам ранжида қилдингиз. Сизлар бу ерда ўзларингизни худди ўз уйингиздагидек ҳис қилишингизга аминмиз, чунки бизнинг уйимиз — сизнинг ҳам уйингиздир. Сизларнинг республикамизда ўтказадиган кунларингиз ёқимли ва қувончли бўлмоғи учун биз ҳамма нарсаларни муҳайё қилишга ҳаракат этамиз.

Сизлар Ўзбекистон дурдонаси — Фарғона водисида, Тошкент машинасозлари, Мирзачўл чўлқуварлари ҳузурида, кўҳна Хоразм ва Бухорода, Мовий орол соҳилларида бўласизлар. Ўтган ярим аср мобайнида, Ўзбекистонда рўй берган қувончли ўзгаришларнинг шоҳиди бўласизлар. Сизлар қаерга борманглар, ҳамма жойда халқимиз сизларни табассум, меҳр-муҳаббат билан кутиб олади. Одамларимиз сизларга қучоқ очиб пешвоз чиқадилар.

Ўзбеклар диёрида бўладиган учрашувлар республикаларимиз адабиёт ва санъат арбобларини халқлар дўстлиги ва қардошлиги ғояларини, юксак коммунистик идеалларни барқарор қилувчи янги-янги асарлар яратишга руҳлантиради, кўп миллатли социалистик маданиятнинг янада равнақ топишига кўмаклашади, бунга шак-шубҳа йўқ.

Бу эса КПСС XXIII съезди қарорларини бажариш учун, коммунизм қуришнинг улуғвор планларини рўёбга чиқариш учун умумхалқ курашига маданий фронт ходимларининг муносиб ҳиссаси бўлиб қўшилади.

Иккала республика ижодкор зиёлиларининг намояндалари — Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Давлат мукофоти ва Ҳамза номидаги республика мукофотининг лауреати К. Н. Яшин ва Тожикистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси, Ленин мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мирзо Турсунзода халқларнинг улуғвор ленинча дўстлиги ҳақида, ушбу декада ана шу дўстлик байроғи остида ўтаётганлиги тўғрисида жўшиб гапирадилар.

Сўз Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. Р. Расуловга берилади.

Бугунги самимий учрашув, ўзбек дўстларимизнинг бизни чин кўнгилдан шоду ҳуррамлик билан кутиб олганликлари, дейди ўртоқ Расулов, бизни бениҳоя хурсанд қилди. Бу ерда республикамиз тожик халқи ва тожик халқи вакиллари шаънига айтилган табрик сўзлари учун ташаккур ва миннатдорчилигимизни изҳор қиламиз. Азиз дўстлар, қўшиқларимиз, рақсларимиз, музикамиз, сўз санъатимиз билан бирга сизларга ўз қалбимизнинг ҳароратини ва тожик халқининг қардошларча дўстлигини ҳам олиб келдик.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топширувига биноан, бутун тожик халқи номидан сизларга, тантанали кеча қатнашчиларига ва сизлар орқали бутун қардош ўзбек халқига қизғин самимий салом топширишга ҳамда коммунизм учун, серқуёш, кўркам республикангизнинг экономикаси ва маданиятини янада яшнатиш учун янгидан-янги муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Сўнгра Ж. Р. Расулов қардош маданиятлар декадалари, ҳафталиклари ва кунларининг, адабиёт ва санъат намояндалари делегацияларининг бир-бирларига бориб туришлари жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб бундай деди: бундай учрашувларнинг ҳар бири мустаҳкамланиб бораётган дўстона алоқаларни ифода қилибгина қолмай, балки жиддий имтиҳон, маданиятларимизни ривожлантиришнинг муҳим омили ҳамдир.

Тожик ва ўзбек халқлари ҳақиқатан ҳам эгизак қардошлардир. Бизнинг ота ва боболаримиз кўп асрлардан буён бир диёрда, бир қуёш ва осмон тагида яшаб келганлар. Айни бир хил дарёлар уларнинг далаларини суғориб келган. Октябрь революциясидан илгари уларнинг қисмати бир хил даражада машаққатли бўлган. Халқларимизнинг тарихий тақдири узоқ ўтмишдаги каби ҳозирги кунда ҳам бир-бирлари билан жуда маҳкам боғланган. Мустаҳкам дўстлик уларни қон-қардош қилди. Бу дўстлик кўп сонли чет эл фотиҳларига, маҳаллий феодалларга, чор амалдорларига, босмачи шайкаларига қарши оғир курашда, озодлик учун, Совет ҳокимияти учун олиб борилган жангларда, янги, бахтли ҳаёт қурилишида ўсди, чиниқди ва мустаҳкамланди.

Халқларимизнинг мустаҳкам алоқаси ва дўстлигини кўрсатувчи кўп мисоллар тарихда сақланиб қолган. Бу дўстлик қадим замонларда бошланган эди. Адабиётларимизнинг икки улуғ арбоби — Абдураҳмон Жомий ва Алишер Навоийнинг дўстлиги ана шу қардошлик алоқаларининг ёрқин тимсолидир. Халқларимиз, бутун жамоатчилик Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейини яқинда нишонлайдилар. Халқларимиз қардошларча дўстлигимизнинг ажойиб традицияларини муқаддас билиб сақламоқдалар, тобора ривожлантирмоқдалар. Бу традициялар авлоддан-авлодга мерос бўлиб қолмоқда.

Тожик ва ўзбек халқларининг дўстлиги ҳозирги кунда сифат жиҳатидан янги мазмунга, янги социалистик мазмунга эга бўлди. Бу дўстлик чинакам қардошликка айланди. Ана шу дўстлик Совет ҳокимиятини ўрнатиш учун олиб борилган жангларда, тинч бунёдкорлик йилларида ўсиб мустаҳкамланди ва жуда яхши самаралар берди. Неча юз минглаб гектар дашт ерларга ҳаёт бағишлаган катта Фарғона ва Ҳисор каналларини олиб кўринг. Халқлар дўстлигининг баҳодир кучи бу каналларни бунёдга келтирди. Республикаларимизнинг ифтихори бўлган Қайроққум гидроэлектростанциясини олиб кўринг. Бу станция «Халқлар дўстлиги» ГЭСи деб аталади. Биргаликда қилган меҳнатимиз туфайли Вахш водийси ўзлаштирилди. Бу водий серқуёш Тожикистоннинг пахта кони бўлиб қолди. Асрлар бўйи сувсиз қақраб ётган Мирзачўлда янги ҳаёт бошланди. Дўстлигимизнинг бундай ажойиб ёдгорликлари кўп. Биз булар билан ҳақли суратда фахрланамиз.

Интернационал онг— тожикларнинг ҳам, ўзбекларнинг ҳам, барча совет кишиларининг ҳам қон ва танига сингиб кетган ҳислат бўлиб қолди. Интернационал онг биргаликда босиб ўтилган тарихий йўл ва традициялар билангина эмас, балки, аввало, совет жамиятининг социалистик табиати билан, совет халқларининг коммунизм учун курашдаги бузилмас бирлиги ва ҳамкорлиги билан белгиланади. Тожикистон ва Ўзбекистон саноати ўз маҳсулотларини бир-бирларига юбориб турибдилар. Бизнинг деҳқонларимиз пахта етиштиришни кўпайтириш соҳасида мусобақалашиб, бир-бирларига қардошларча ёрдам бермоқдалар. Мамлакатимиздаги бошқа республикалар каби бизнинг экономикамиз ҳам юзларча воситалар, кўпинча кўз илғамас, лекин мустаҳкам воситалар билан ўзаро маҳкам боғланган.

Биз илмий ва маданий жиҳатдан яхши алоқа боғлаганмиз. Биз қардош ўзбек халқининг фан ва маданият соҳасида эришаётган муваффақиятларидан хурсандмиз. Тожиклар Ўзбекистон шоирлари ва ёзувчилари — Ҳамза Ҳакимзода, Абдулла Қодирий, Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Шароф Рашидов, Зулфия, Ойбек, Сарвар Азимов, Яшин ва бошқаларнинг асарларини яхши биладилар ва севадилар. Бизнинг республикамизда уларнинг асарлари кўп нусха нашр этилмоқда Театр коллективларимиз ўзбек драматургларининг асарларини зўр муваффақият билан саҳнага қўймоқдалар. Шу билан бирга, тожик ёзувчилари ва шоирлари — Айний, Лоҳутий, Турсунзода, Миршакар, Икромий ва бошқа адибларнинг энг яхши бадиий асарлари ҳам ўзбек дўстларимизга яхши маълум.

Совет Иттифоқидаги бошқа халқлар каби қардош халқларимизнинг ҳам қўлга киритган буюк муваффақиятлари ленинча миллий сиёсат тантана қилганлигини, мамлакатимиз халқларининг дўстлиги ва қардошларча ўзаро ёрдамини, совет ижтимоий тузумининг кучи ва ҳаётийлигини ёрқин исбот этувчи далилдир.

Ўртоқ Расулов бутун совет халқи КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорларини қизғин маъқуллаганлиги ҳақида, ҳозирги вақтда мамлакатимизда меҳнат ғайрати кучайиб кетганлиги тўғрисида гапиради. Барча совет кишилари каби тожик халқи ҳам беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш, севикли йўлбошчимиз ва устозимиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг шонли 100 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун қўлидан келган ҳамма чорани кўради.

Бу йил — ана шу курашнинг ҳал қилувчи йилидир. Кўклам фасли пахтакорлар учун жуда ҳам ноқулай келди. Табиат инжиқликларини фидокорона меҳнат, зўр ғайрат ва маҳорат билан енгишга тўғри келди. Дўстларимиз, ўзбек пахтакорлари мусобақа давомида ўзларининг бой тажрибаларини биз билан доимо баҳам кўриб келмоқдалар. Биз ўзбек пахтакорларининг ёрдами билан қийинчиликларни бартараф қилишимизга, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришимизга, давлатнинг ҳамма планларини сўзсиз бажаришни таъминлашимизга аминмиз. Бу эса, КПСС Марказий Комитети апрель Пленумининг қарорларига бизнинг энг яхши жавобимиз бўлади. Республикамиз меҳнаткашлари, шу жумладан ёзувчиларимиз, шоирларимиз, адабиёт, санъат арбобларимиз Пленум қарорларини ўзларининг жанговар программаси деб биладилар.

Биз шу нарсага астойдил аминмизки, бугун бошланадиган декада Совет Иттифоқи халқлари дўстлиги ва қардошлигининг муқаддас байроғини, партия ва халқ ишига, коммунизм ишига садоқат байроғини шараф билан янада баланд кўтаради. Қардош Ўзбекистонда тожик сўзи, тожик қўшиғи, тожик музикаси ўн кун мобайнида жаранглайди. Ўзбек дўстларимиз тожикларнинг қадимий диёрида талант ва истеъдодлар нақадар кўп етишганлигига, халқларимизни қандай буюк, самимий муҳаббат ва дўстлик бирлаштираётганлигига яна бир марта ишонч ҳосил қила оладилар.

Дўстона ижодий учрашувлар совет халқлари иттифоқи тош-метиндек мустаҳкам эканлигини, бизнинг мамлакатимизда партия раҳбарлигида порлоқ коммунистик жамиятни барпо этаётган тенг ҳуқуқли халқларнинг интернационализми, дўстлиги ва қардошлиги ленинча сиёсати тантана қилаётганлигини яна ва яна бир марта кўрсатади.

Биз шу нарсага чуқур аминмизки, Тожикистонда ўтказиладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадаси ҳам халқларимизнинг бузилмас қардошларча дўстлигининг ёрқин намойиши, Коммунистик партия ленинча доно миллий сиёсатининг тантанаси бўлади.

Биз Тожикистонда ўтказиладиган учрашувдан хурсанд эканлигимизни ҳозирнинг ўзидаёқ изҳор қилиб, шу гапларни айтамиз: азиз дўстлар ва қардошлар, серқуёш Тожикистонимизга, кўркам ва бахтиёр диёримизга марҳамат. Бизнинг диёримизда шеър ва қўшиқни ҳамиша севиб келганлар, бу ерда адабиёт ва санъатнинг қадрига ета оладилар, бу ерда улуғ дўстлик ҳамиша мадҳ этилади!

* * *

Кеча охирида Тожикистон адабиёти ва санъати декадасининг очилишига бағишланган катта концерт қўйиб берилди.

С. ФРОЛОВА,
Г. ЛИПШИЦ,
ЎзТАГ мухбирлари.

ГУЛ ҚЎЙНИДАГИ ШАҲАР

● ТОЖИК совет адабиётининг асосчиларидан бири академик Садриддин Айнийнинг номи Иттифоқимизда машҳур. Душанба шаҳридаги бир хиёбон бу улкан сиймонинг номи билан аталади. Суратда: С. Айний ҳайкали ўрнатилган хиёбонининг кўриниши.

● ● ●

● ТОЖИКИСТОН пойтахти — Душанба шаҳри Иттифоқимизнинг гўзал шаҳарларидан бири. Замонавий бинолар шаҳарнинг кўркига-кўрк қўшмоқда. Суратда: граждандар урушининг қаҳрамони Путовский номидаги хиёбон.

ТОЖИК АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ

Ўзбек ва тожик халқининг дўстлиги, биродарлиги жуда қадимий ҳамда бой тарихга эга.

Бу улкан дўстликнинг олий намунасини Абдураҳмон Жомий ва Алишер Навоий ҳамкорлигида, яққол кўрамиз.

Икки халқнинг дўстлиги илм аҳллари, қалам соҳиблари ҳамкорлигида тобора ривожланиб борди. Бугунги кунга келиб, бу икки халқни бир-биридан ажратиб тасаввур қилиш, улар ҳақида алоҳида фикр юритиш мумкин бўлмай қолди.

Тожик ва ўзбек ёзувчилари, бастакорлари, кино ва саҳна санъаткорлари ҳам ҳамкорликда ишлаяптилар.

Неча минглаб йиллар тарихга эга бўлган маданиятимиз, санъатимиз борган сари ривожланиб, уйғунлашиб, яқинлашиб бораяпти. Бу икки халқнинг миллий урф-одатлари, санъати бир-бирига шу қадар яқинки, бамисоли бир оиланинг икки фарзандига ўхшайди.

Бу қардошликни ҳозирги адабиёт ва санъат вакилларининг маслакдош бўлиб, ягона коммунистик ғоя билан олиб бораётган улкан ижодий ишларида ҳам кўрамиз.

Бу йил Тошкент ва Душанба телестудиялари жуда ҳайрли иш бошладилар. Бу икки студиянинг ташаббуси билан «Дўстлик тароналари» рубрикаси остида янги эшиттиришлар намойиш қилина бошланди.

Ҳар ойнинг биринчи сешанба куни тожик дўстлар учун Тошкент телестудияси ўзбек тилида бир соатлик махсус эшиттириш беради. Бу эшиттиришларда таниқли санъат ва адабиёт намояндаларининг ҳаёти, ижоди ҳақида ҳикоя қилинади. Тожик дўстларимиз ҳам ҳар ойнинг душанба куни тожик тилида махсус эшиттиришлар бериб бормоқдалар. Бу эшиттиришлар икки халқнинг санъати ва маданиятини тарғиб қилишда, қаламкашларнинг ҳаёти ва ижоди билан чуқурроқ танишишда жуда муҳим роль ўйнамоқда.

Тошкент телестудияси Ленинобод ва Нов театри артистларининг концертларини намойиш этди. Тожик дўстларимиз эса ўзбек санъаткорларининг дўстлик тароналарини, лирик қўшиқларини мириқиб тингладилар.

Ҳар ҳафтада Тошкент «зангори экран»ида тожик шоирларининг таржима шеърлари ўқиб эшиттирилаяпти. Бу эса республикамиз қалам аҳлларининг тожик дўстларимизнинг анжуманига пухта ҳозирлик кўриб, дўстларимиз адабиётини тарғиб қилишда яхши қадам бўлиб хизмат қилаяпти.

Тошкент телестудиясида тожик композитори Зиёдулла Шаҳидийнинг ҳаёти ва ижоди ҳамда тожик музика маданияти тўғрисида эшиттиришлар берилди. Шунингдек, ҳар икки студия биргаликда ўзбек шоирларининг мушоира кечасини олиб кўрсатдилар.

Тожик дўстларимизнинг республикамизда ўтказиладиган декадаси муносабати билан П. Толиснинг «Саратон» қиссаси асосида телепостановка тайёрланди. Бу телепостановка бир вақтнинг ўзида Душанбада ҳам намойиш этилди.

Декада кунлари Садриддин Айний Мирза Турсунзода ижоди ва тожик мўйқалам усталари ижодига бағишланган эшиттиришлар кўрсатилади. Тошкентда очиладиган санъат кўргазмасидан репортаж олиб берилади.

Тожикистонлик адабиёт ва санъат усталарининг чиқишлари, «Лола» рақс ансамблининг концерти ҳам намойиш этилади. Республикамиз шаҳар ва қишлоқларида, концерт заллари, олий ўқув юртларидаги дўстлик, учрашувларини, концертларини ҳамшаҳарларимиз «зангори экран» орқали кўришга муяссар бўладилар.

Шунингдек, Тошкент телестудияси тожик кинофильмларини, шаҳримиз саҳналарида қўйилаётган асарларни ҳам намойиш этади.

Э. УСМОНОВ.

ЁШЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ ФЕСТИВАЛИ

Ўзбекистон ёшларининг иккинчи фестивалига областимиз комсомолларининг ҳам тараддудлари катта. Шу кунларда областнинг шаҳар ва районларида бадиий ҳаваскорлар спартакиадалари, спорт турлари бўйича ва касбларнинг моҳир эгалари номини олиш учун мусобақалар қизғин давом этмоқда.

Область комсомол комитетининг ташаббуси билан белгиланган бу тадбирларга эрта-индин якун ясалади. Шундан сўнг бадиий ҳаваскорлик коллективларининг район ва шаҳар кўриклари 4 зонага бўлиниб ўтказилади.

Бекобод, Чирчиқ, Янгийўл ва Олмалиқ шаҳарларида бўладиган ёшлик байрамларига кўп ҳаваскор қатнашади. Кўрик ғолиблари область фестивалига қатнашиш ҳуқуқига эга бўладилар. Тошкентдаги Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғи бир кун улар ихтиёрига бериб қўйилади. Пойтахтдаги бошқа маданият ва истироҳат боғларида ҳам ҳаваскорларнинг чиқишлари уюштирилади.

Область ёшларининг фестивалида ғолиб чиққан талантлар Ўзбекистон ёшларининг иккинчи фестивалига қатнашадилар.

МАКТАБДА НАВОИЙХОНЛИК

Яқинда пойтахтимиздаги Садриддин Айний номли 84-мактаб ўқувчилари улуғ мутафаккир шоир Алишер Навоий юбилейи муносабати билан навоийхонлик кечасини ўтказишди.

Навоий ҳаёти ва ижоди ҳақида 8-синф ўқувчиси М. Солиҳова, шоир лирикаси ҳақида О. Камоловалар гапиришди. Сўнг саҳнада Навоий пайдо бўлди. Уни замондошлари А. Жомий ва Беҳзод табриклашади. Ўқувчилардан Т. Самадов, Б. Қосимов, О. Тўлагановлар шоир асарларидан парчалар ўқишди.

Кечага меҳмон бўлиб келган Ҳабибий, Ҳ. Назир, М. Алавиялар суҳбати ўқувчиларда яхши таассурот қолдирди. Пировардида ҳаваскорлар «Алишер Навоий» драмасидан парча кўрсатишди.

А. ШУКУРОВ.

ДАЛА ШИЙПОНИ — ПАРТИЯВИЙ ТАШКИЛИЙ ИШЛАР МАРКАЗИ

Ҳозир далаларимизда иш қизиб кетди. Экишни муваффақиятли туғаллаган колхозчиларимиз эндиликда асосий эътиборни чигитни бир текис ундириб олишга қаратганлар.

Одамнинг кайфи чоғ бўлса, меҳнати унумли бўлади. Ана шуни ҳисобга олиб, колхозимиз правлениеси ва партия ташкилоти далада ишловчилар учун зарур шароитларни яратиб бериш учун курашмоқда. Маълумки, бу соҳада дала шийпони катта роль ўйнайди. У — колхозчининг иккинчи уйи.

Деҳқон эрта тонгда туриб, далага йўл олади. Баракали меҳнат қилгач, тўғри дала шийпонига отланади. Бу ерда барча шароит муҳайё қилиб қўйилган бўлса, колхозчининг чарчоғи ёзилади. Шу туфайли ҳам биз дала шийпонини партиявий-ташкилий ишлар марказига айлантириш тадбирларини амалга оширмоқдамиз.

Хўжалигимизда ҳаммаси бўлиб ўнта дала шийпони бор. Уларнинг иккитаси типовой бўлиб, қишин-ёзин ишлаб туради. Қолганлари мавсумий шийпонлардир. Бу ердаги ишларни назорат қилиб бориш коммунистлардан Т. Данаев ва Т. Парпиев ўртоқларга топширилган. Эрта баҳор келиши билан барча дала шийпонларини айланиб чиқдилар, шийпонларни яхши жиҳозлаш учун нималар кераклигини аниқладилар. Сўнгра уларнинг таклиф ва талаблари бўйича барча участкалардаги шийпонлар янгидан жиҳозланди.

Бундан ташқари, ҳар бир дала шийпони учун масъул кишилар ҳам бор. Улар участка бошлиқлари ва сифат инспекторлари ва тажрибали коммунистлардир. Колхозчилар дала шийпонида қандай етишмовчилик бўлса, дейлик, овқатнинг мазаси бўлмаса, ёки газета-журналлар ўз вақтида келтирилмаётган бўлса, дарҳол участка бошлиғига мурожаат қиладилар. Участка бошлиқлари эса колхоз правлениеси ва партия ташкилоти билан маслаҳатлашиб, тезда тегишли чора кўрадилар.

Дала шийпонида олиб бориладиган партиявий-ташкилий, оммавий-тарбиявий ишларнинг хили кўп. Биз колхоздаги ҳар бир янгилик, айниқса, илғорлар тажрибасини оммалаштиришда деворий газета ва жанговар варақалардан яхши фойдаланмоқдамиз.

Айниқса, кўргазмали тахтанинг тарбиявий таъсири кучли бўлмоқда. Бу соҳадаги иш қуйидагича ташкил қилинади: ҳар куни ишдан сўнг участка бошлиғи билан сифат инспекторлари звеноларда қилинган меҳнатга якун ясайдилар. Бизда барча участкаларда меҳнат звено усулида ташкил этилган, ҳар бир колхозчига экин майдонлари тахтачалар қоқиб бириктиб қўйилган. Бундай қараганда, назоратнинг ҳам ҳожати йўқ. Ҳар ким сифатли иш бажарса ўзи учун фойда бўлишини яхши билади. Лекин беш қўл баробар эмас-да! Мана шундай шароитда ҳам дангасалар топилиб қолиши мумкин.

Шуни ҳисобга олиб, ҳар куни эрта билан участка звеноларида қандай натижаларга эришилганлиги кўргазма тахтасига ёзиб қўйилади. Ғўза парвариши соҳасида қайси звено олдинда-ю, қайсиси орқада — буни кўргазма тахтаси орқали яққол билиб олиш мумкин.

Бундан ташқари, ҳафтанинг охирги кунида ҳар бир дала шийпонида йиғилиш ўтказилади. Бунда ўтган ҳафта қилинган ишларга якун ясалади, йўл қўйилган камчиликлар айтиб ўтилади, навбатдаги қилинадиган ишлар тўғрисида маслаҳатлашилади. Йиғилиш охирида колхоз правлениеси томонидан мажлисга вакил қилиб юборилган киши сўзга чиқиб, участка аъзоларини қўшни бригадалар, умуман колхозда қилинаётган ишлардан хабардор қилади. Социалистик мусобақада қайси участка олдинда бормоқда, қайси участка орқада эканлигини айтиб, тегишли маслаҳат беради.

Сиёсий ташкилотчилар, сиёсий ахборотчилар ҳам ўзларининг бўш вақтларини кўпинча дала шийпонида ўтказадилар. Колхозда 19 киши сиёсий ахборотчилик қилади. Бу ишга мактаб зиёлиларидан Абдусоли Рустамов, Гулсара Ҳамраева Абдурасул Ҳолназаров, Пак сингари ўртоқлар билан бирга Раҳим Эгамбердиев, Ҳаким Эрқулов, Абдураҳмонов сингари уста пахтакорлар ҳам жалб этилган, улар дала шийпонларига бириктиб қўйилган. Сиёсий ташкилотчи ва сиёсий ахборотчилар колхоз партия ташкилоти томонидан тузиб чиқилган план асосида лекция ва суҳбат ўтказиб турадилар.

Яқинда иккинчи участка дала шийпонида сиёсий ахборотчи Г. Ҳамраев В. И. Ленин туғилганига 100 йил тўладиган кунни нишонлаш юзасидан умумхалқ ҳаракати тўғрисидаги суҳбати катта таассурот қолдирди. Суҳбатдан сўнг кўпгина пахтакорлар ўз зиммаларига янги ва оширилган мажбурият олдилар, умумхалқ ҳаракатига қўшилиб пахтадан мўл ҳосил етиштиришга сўз бердилар. Шунингдек, бошқа дала шийпонларида ўтказилган колхоз тарихи ва ветеранлари, машъаллар ва уларнинг тажрибалари, звено усулининг афзалликлари тўғрисидаги суҳбатлар ҳам колхозчиларда катта қизиқиш туғдирди.

Тушки дам олиш пайтларида ва ишдан сўнг колхозчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришларини таъминлаш учун бошқа имкониятлардан ҳам фойдаланилмоқда. Ҳар бир шийпонда алоҳида қизил бурчак бор бўлиб, газета ва журналларнинг янги сонлари гартиб билан тахлаб қўйилади. Қишлоқ хўжалиги илғорлари тажрибасига оид китоб ва брошюралар, бадиий адабиётлар бор.

Айниқса, бадиий ҳаваскорлар томонидан бериладиган концертлардан деҳқонлар мамнун бўлмоқдалар. Мактаб ҳаваскорлари олдиндан тузиб қўйилган график бўйича бригадама-бригада юриб концерт берадилар. Н. Чинтошев раҳбарлигидаги мактаб ҳаваскорларидан Л. Носирова, О. Каримова, У. Йўлдошев ва бошқа халқ талантларининг куй ва рақслари колхозчиларга манзур бўлаётир.

Дала шийпони социалистик мусобақа изчиллиги ва самадорлигини таъминлашда муҳим восита сифатида ҳам хизмат қилмоқда. Партия комитети социалистик мусобақани яхши йўлга қўйиб, меҳнатнинг обрўсини тобора юқори кўтариш, янги ташаббус юзага келтириш, меҳнатга коммунистчасига муносабатда бўлишни тарбиялаш учун курашмоқда. Бу соҳада коммунистлар, участка ва звено бошлиқлари шахсан намуна бўлмоқдалар. Улар мусобақадошларнинг аниқ бир мақсад йўлида иш олиб боришларига бош-қош бўлмоқдалар. Ҳар бир бригада ва звенода колхозчилар томонидан олинган шахсий мажбуриятларнинг иқтисодий асосга эга бўлишини таъминлаш, резерв ва имкониятларни тўла ишга солиниши учун курашмоқдалар.

Кўпгина участка ва звенолар эришаётган ютуқларнинг «сири» шундаки, коммунистлар кишиларни ҳар бир имкониятдан мумкин қадар унумли фойдаланишга сафарбар этмоқдалар. Социалистик мусобақанинг оммавийлиги ва самарадорлиги учун курашиш асосида катта ташкилий ва тарбиявий ишлар бажарилмоқда. Олинган план ва мажбуриятларнинг бажарилиши, дала ишларининг бориши доимо назорат қилиб турилади. Социалистик мусобақа якунлари бевосита дала шийпонининг ўзида, мусобақадошлар иштирокида муҳокама қилинади.

Бир мисол: 10-участкадан звено бошлиғи М. Ҳамраев, сувчи И. Абдиев ўртоқлар яқинда 2-участкадаги мусобақадошлари даласига бориб, чигитни текис ундириб олиш соҳасида қилинаётган ишлар билан танишдилар ютуқлар билан бирга камчиликларини ҳам аниқладилар. Дам олиш пайтида ўша участканинг дала шийпонида мусобақадошлар суҳбатлашишди. Бир-бирлари билан баҳслашиб, тажриба алмашишди, тегишли чораларни белгилашди.

Бутун мавсум давомида мусобақадошлар бир-бирларини ана шу усулда ўзаро текшириб, бир-бирларига сидқидилдан ёрдам бериб турадилар. Ҳар ойда бир марта социалистик мусобақада ғолиб чиққан бригада дала шийпонида тажрибакорларнинг умумий йиғилиши ўтказилади. Бунда колхоз бўйича қилинаётган ишлар тўғрисида ахборот берилади. Навбатдаги вазифалар ва уни бажариш тадбирлари ҳақида келишиб олинади.

Мавсум давомида дала шийпонида олиб бориладиган ишларимизнинг мазмуни қисқача ана шулардан иборат. Мўл ҳосил тақдири ҳал қилинаётган шу кунларда партиявий-ташкилий ишларнинг марказини бевосита дала шийпонларига кўчирар эканмиз, ҳар бир колхозчи, ҳар бир мутахассис, ҳар бир коммунистнинг куч-ғайратини янги марраларни эгалашга сафарбар этамиз. Улар 1100 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 26 ўрнига 28 центнердан ҳосил етиштириш учун курашиб, мусобақанинг ҳал қилувчи участкаларида меҳнат қилмоқдалар.

М. МУСОҚОВ,
Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози партия комитетининг секретари.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

КОЛЛЕКТИВ — ТАРБИЯЧИ

Ёш авлодни ҳаётга ва меҳнатга тайёрлашда, уларда ақлий ва ахлоқий сифатларни шакллантиришда коллектив муҳим вазифани ўтайди. Ўқувчи мактаб даврида коллектив бўлиб ўқийди, коллектив бўлиб ишлайди. Демак, коллективизмнинг принциплари билан танишади ва уни ўрганиб боради.

Ўқувчиларни коллективизм руҳида тарбиялаш — бу кишиларнинг умумий олий мақсад йўлида, коммунизм учун кураш йўлида биргаликда қилган меҳнат жараёнидаги умумий бирлашуви, жипслашуви, ўзаро ўртоқларча ёрдам ва биродарлиги демакдир. Ўқувчиларда коллективизмни тарбиялаш, коллективизм ғоясининг асосий хусусиятларини, «бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган олий қоидани тушунтиришга алоҳида эътибор қилиш лозим.

Коллективизмнинг асосий хусиятлари ўқувчиларда дарс процессида, машғулотдан ташқари ўтказиладиган тарбиявий ишларда сингдирилади. Бунда, улар онгида, аввало коллектив бўлиб ишлаш, умум фойдаси учун тинмай меҳнат қилиш, шахсий манфаатни умум манфаатига бўйсундиришга одатлантиришга ўргатиш талаб этилади. Улуғ доҳиймиз Карл Маркс кишилик жамиятидаги одамларнинг муносабатларини таҳлил қилар экан, тўла асослар билан қуйидаги хулосага келди: **«Шахс ўз қобилиятларини ҳар тарафлама ривожлантиришга имконият берувчи воситаларни фақат коллективда олади ва бинобарин, коллективдагина шахс эркинлиги бўлиши мумкин».**

Шуни таъкидлаш лозимки, коллективнинг шахсга кўрсатган таъсир фаолияти ва ғайрати билан шахсда яшириниб ётган ҳамма кучлар коллектив олдидагина тўла намоён бўлади ва ҳар томонлама ривожланади. Бунда мактабдаги ўқув машғулотлари асосий ўринни эгаллайди. Дарс ўқувчилар учун ўқув меҳнати сифатида ижодий меҳнат бўлиб ҳисобланади, ўқув меҳнатини бажариш эса бевосита уларнинг шахсий жавобгарлигигагина боғлиқ бўлиб қолмайди, балки коллектив олдида ҳам жавобгарлик ҳиссини оширади.

Ўзбекистон ССР Педагогика фанлари илмий-текшириш институтининг биринчи база мактабида, Октябрь районидаги 24- ва Чилонзор районидаги 162-мактабларда юқори синф ўқувчилари билан «Сенинг ўрнинг — коллективда» деган темада ўтказилган тарбиявий машғулотлар ижобий натижа берди. Бундай машғулотларни ўтказишда ўқувчиларга тайёргарлик учун маълум фурсат ҳам берилди. Кўпгина ўқувчилар коллективдаги тутган ўрнини яхши биладилар масалан, IX синф ўқувчиси Садир «Сенинг ўрнинг — коллективда» деган машғулотда қуйидагиларни ҳикоя қилди:

«..Мен яхши ўқишим билан бирга, ўртоғим Носирнинг ўқишдаги ютуқ ва камчиликларини ҳам ўйлайман. Бунинг сабаби, синф раҳбаримиз синф мажлисининг қарори билан Носирни менга биргалашиб дарс тайёрлаш учун бириктиб қўйган. Шунинг учун мен биринчи навбатда Носирнинг тўла ўзлаштириши учун синф коллективи олдида жавобгарман. Бу эса менинг бурчимдир».

«Сенинг ўрнинг — коллективда» деган темада ўтказилган тарбиявий машғулотнинг мақсади синфдаги ўқувчиларни аҳил коллектив бўлиб билим олишлари, ҳар бир ўқувчининг коллектив шон-шуҳрати учун тутган ўрнини белгилаш, ютуқларни бир неча илғор ўқувчилар мисолида намойиш қилиш ва уни барча ўқувчиларга сингдиришдан иборатдир. **Агар биз, ўқитувчи ва тарбиячилар, дарсда ва дарсдан ташқари тарбиявий ишларда, ўқувчиларда ўз коллективи учун жавобгарлик ҳиссини қанчалик кўпроқ сингдиришга эришсак, ўқувчиларни коллективизм руҳида тарбиялаш шунча юқори даражага кўтарилади.**

Мактабда юқори ўзлаштириш ва онгли интизом учун кураш фақат мактаб ўқитувчиларининггина вазифаси бўлиб қолмай, балки барча ўқувчиларнинг ҳам бурчи деб қарашга ўргатиш уларни коллективизм руҳида тарбиялашда муҳим муҳим роль ўйнайди. Ўқувчи онгида шуни шакллантиришимиз кераки, агар ўқувчи бирор фандан юқори баҳо олса, у коллектив олдидаги ўқувчилик бурчини бажаргани, коллективнинг шон-шуҳрати учун ҳисса қўшгани бўлади. Борди-ю, агар ўқувчи паст баҳо олса, мен коллектив олдидаги ўқувчилик бурчимни бажармадим, бу ишим билан бутун коллектив ҳаракатини орқага тортяпман, мени паст баҳом учун коллективнинг юзи шувит бўлади деган тушунчани ҳосил қилдириш лозим.

Аслини олганда, болаларда коллективизмни тарбиялаш, кишилардаги индивидуалликнинг, алоҳида ҳислат ва қобилият нишоналарининг камол топиши ва ривожланиши учун тўла имконият беради. Зеро, коллективизм киши ҳаётига маънавий бойлик ва гўзаллик бағишлайди.

А. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Педагогика фанлари илмий-текшириш институти педагогика секторининг мудири.

ПЕДАГОГИК ТЕМАДА

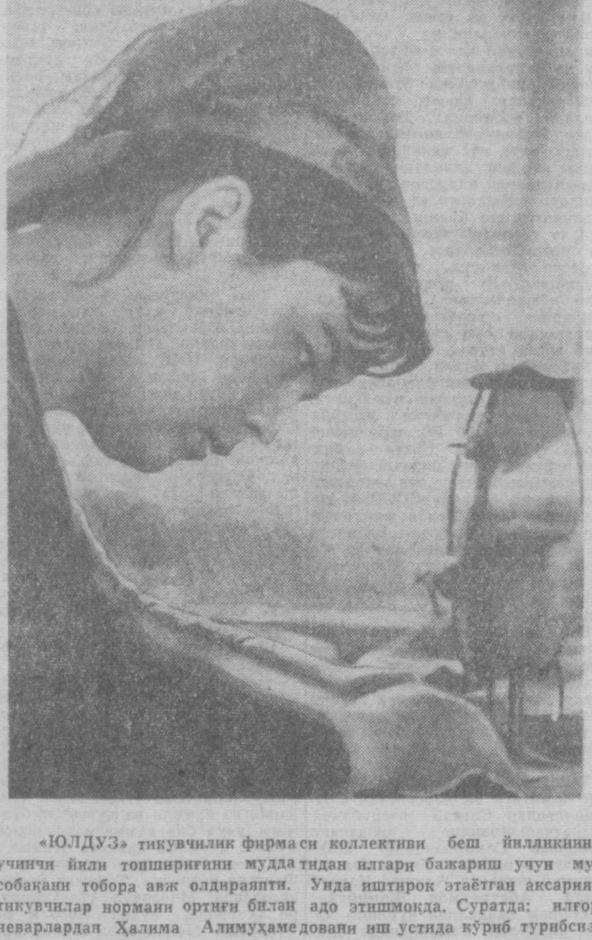

«ЮЛДУЗ» тикувчилик фирмаси коллективи беш йилликнинг учинчи йили топшириғини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани тобора авж олдираяпти. Унда иштирок этаётган аксарият тикувчилар нормани ортиғи билан адо этишмоқда. Суратда: илғор чеварлардан Ҳалима Алимуҳамедовани иш устида кўриб турибсиз. У топшириқни 130 процентга етказиб бажаряпти.

А. Тўраев фотоси.

ОҚ ХАЛАТЛИ МЕҲРИБОНЛАР

(ХАТЛАРНИ ЎҚИБ)

Шифокор Бу касб эгалари ҳаммамиз учун қадрли ва меҳрибон кишилардир.

Шифокор Муҳаббат Нурмуҳамедова ҳам шу шарафли касбни танлаганидан беҳад мамнун. Унинг қўлида кўпгина беморлар соғайиб шифо топди. Газетхон **А. Ҳожихонов** редакциямизга юборган мақоласида ана шу шифокор ҳақида фахрланиб ёзади. У ҳозир республикамиздаги ихтисослаштирилган кўз касалликлари касалхонасида ишламоқда.

«Шифокор Адиба Эшонхўжаеванинг самарали меҳнати муносиб баҳоланди, деб ёзади газетхон **Т. Мирзараҳматов,** юксак мукофот — Ленин ордени билан тақдирланди. У Тошкентдаги 17-поликлиниканинг бош врачи вазифасида кўпдан бери ишлаб келмоқда. Бу поликлиника хизматидан аҳоли мамнун. Беморларга намунали медицина хизмати кўрсатишни ташкил этишга бош врач бош-қош бўлиб турибди».

Ўтга чидамли ва каттиқ қотишмалар комбинати шифокорлари ҳам меҳнаткашлар саломатлиги йўлида фаол хизмат қилмоқдалар. Яқинда корхона ҳузурида янги профилакторий очилди, деб ёзади газетхон **М. Мирсултонов.** Бу ерда ҳозир бирйўла 100 киши даволанмоқда.

Мана бу хатни Оҳангарон шаҳрида яшовчи **С. Тожибоева** ёзиб юборган. У Оҳангарон шаҳар касалхонаси болалар бўлими шифокорларининг жонкуярлиги ва меҳрибонлиги ҳақида фахрланиб сўзлайди. Область сил касалликлари касалхонасида ҳам беморларни даволаш юзасидан қатор амалий тадбирлар белгиланди. Бу ҳақда газетхон **О. Ҳамроев** бизга хабар қилган.

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози шифохонасида ҳам тажрибали медицина ходимлари хизмат қилишади. Айниқса, шифокор Ж. Нуралиев ўзининг жонбозлиги ва ишчанлиги билан коллектив ҳурматини қозонди. Газетхон **И. Хатамов** бу шифохонада олиб борилаётган намунали ишлар ҳақида батафсил ҳикоя қилади.

Шунингдек, редакциямиз **З. Каримов, Қ. Содиқов** каби газетхонлардан ҳам хат-хабарлар олди. Улар жойларда олиб борилаётган намунали медицина хизмати ҳақида ёзишади.

СТУДЕНТЛАР ПРАКТИКАДА

Тошкент ҳисобот-бухгалтерия техникумининг 2-курс студентларидан 110 киши амалий машғулот ўтказиш учун Бўка районининг Охунбобоев ва Тельман номли колхозларга жўнаб кетишди. Улар бу ерда ўзларининг назарий билимларини амалда қўлламоқдалар. Айни бир вақтда студентлар колхозчиларга яқиндан ёрдам беришаяпти.

Қирқ кунлик практика давомида орттирилган бу тажриба улар ўқиш давомида олган назарий билимларини амалиёт билан мустаҳкамлашда муҳим ўрин тутади.

Э. ТУЛАГАНОВ.

ИЗЛАНИШ

Раҳимжон хонага кирганида участка бошлиғи Татьяна Семёновна Казакова бажарилиши керак бўлган ишлар дафтарини варақлаб, алланималарни шошилиб кўчириб ёзар эди.

— Салом Татьяна Семёновна, ишга жуда берилиб кетиб-сизми?!

— Одатдагича. Эртага қилинадиган ишларни режалаб қўяй, деган харакатдаман.

— Майда деталлардан ҳам борми?

— Ҳа, анчагина. Махсус шайба, ушлагич қопқоғи, кейин, яна...

— Жуда вақтида кирганга ўхшайман. Қани, қани бу ёққа берингчи. Мановй деталларга,— деди бармоғи билан тайёрлов-қирқиш участкасининг бошлиғига кўрсатар экан у, — ҳаммаси ўн бештача экан, металл кестирмай қўяқолинг. Иқтисод қилинган металлдан қолган эди, шуни ишлатиб юборсак.

— Баракалла, ишимизни анча енгиллаштирадиган бўлдингиз.

— Мен эмас албатта, ишчиларнинг хизмати бу. Бир-биримизга ёрдам беришимиз керакда. Янги гапни эшитдингизми?!

— Йўқ, — деди ҳайрон бўлиб Татьяна Семёновна.

— Боя касаба союз бюросининг йиғилиши бўлганди. Шунда айтишди: Болгариядан бир қучоқ келадиган хат келибди. Машиналаримизнинг ишлашидан хурсанд бўлиб ёзишибди.

— Шундай денг, ажойиб-ку!

— Майли, мен кетай. Соат 4 бўлиб қолаёзибди. Ишни тақсимлашим керак.

Раҳимжон дастгоҳлар орасидан ўтиб ўз участкасига келди. Ойлик топшириқ бажарилаёзибди. Аммо, Раҳимжон бошқа нарсадан ташвишда эди. Суръат шундай бўлган. Икки-уч кундан кейин айрим станокларга иш қолмайди. Навбатдаги буюртма эса ҳали берилгани йўқ. Тўғри, бунинг учун биров уришмайди. План ошиғи билан якунланади. Лекин, станокнинг бўш туриши ҳам яхши эмас.

Смена мастери Раҳимжон Алимов шулар ҳақида ўйлаб, бир фикрга келолмасди. Участканинг у бошидан бу бошига юраркан, дастгоҳларнинг гумбур-гумбурини ҳам эшитмаётгандай кўринарди. Жуда боши қотиб қолди. Бояги хурсандликларидан асар ҳам қолмади. «ПК-100» маркали пилталаш, тўқиш ва йигириш машинаси учун қайтаргич тайёрланса-чи? Ахир барибир керак бўладику?! Бунақа машинадан, эҳ-ҳе, ҳали неча минглаб тайёрланади».

Шу ўй унинг фикрларини анча равшанлаштиргандай бўлди. Қани, цех план бўлимидагилар билан маслаҳатлашсин-чи! Балки, охири бахайр бўлар.

Раҳимжон бўлим бошлиғи Виктор Тумановнинг олдига кириб, ниятини айтди. Бу фикр планчига жуда маъқул тушди.

САНОАТИМИЗНИНГ ҚУЙИ КОМАНДИРЛАРИ

— Жуда яхши, — деди у,— бу йил 30 мингта қайтаргич керак. Лекин азизим, металл йўқ. Ҳамма гап шунда. Бўлмаса элбурутдан, ҳар эҳтимолга қарши, деб буюртма бериб қўярдик.

— Металл ўзимизда бор. Бундан ҳавотир олмасангиз ҳам бўлади.

— Йўғ-е, қайтарғич учун металл бермагандик шекилли. Балки бошқа деталлargадир.

— Уч тоннача тежаб қолганмиз. Ўшандан ясаймиз, Виктор Устинович, етиб қолар.

—Ундай бўлса жуда соз. Цех бошлиғи билан маслаҳатлашиб кўр. Хўп деса мен дарров ҳужжатларни расмийлаштириб берамап.

Цех бошлиғи Турсун Аҳмедов смена мастерининг бу гапларини эшитаркан, жуда хурсанд бўлиб кетди. Раҳимжон хонадан чиқиб кетаркан, Турсун Аҳмедов цех бошлиғининг ўринбосари И. Лемошинга:

— Жуда идрокли, бамаъни йигит-да, ишидан камчилик кўрмайсан, ўзича янгиликлар топиб юради, — деб қўйди.

— Институтга киришга тайёргарлик кўриб юрибди...

— Хабарим бор. Албатта шароит яратиб берамиз. Ўсадиган йигит.

Раҳимжон Алимов беш йилдан бери «Таштекстильмаш» заводида темирчилик-пресслаш цехининг пресслаш участкасида смена мастери вазифасида ишлаб келмоқда. Кейинги йилларда у бошлиқ 46 кишидан иборат смена коллективи корхонада самарали меҳнати билан барчага намуна бўлиб келаяпти.

Улар ўтган йилнинг бошида беш йиллик планни В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигигача бажарамиз, деб ваъда беришганди. Ойлик-кунлик топшириқларини узлуксиз ошириб бажараётган коммунистик меҳнат сменаси аҳли йил давомида маҳсулот таннархини арзонлаштириш, сифатини яхшилаш борасида ҳам катта натижаларга эришди. Уларга «Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги» деган шарафли ном берилди.

Бу йил ҳам зафар кетидан зафар қучишмоқда, азаматлар! «Энг яхши участка» деган вимпел уларнинг қўлида. Шу вақтгача 4 тоннадан ортиқ рангли металлни иқтисод қилиб қолишди.

Смена раҳбари Раҳимжон Алимов икки йилдан бери тежамкор мастер, деган номни оқлаб келмоқда. Самарали меҳнатлари учун кўп марта корхона маъмурияти томонидан тақдирланди.

Ҳақиқатан, у корхонада ишнинг кўзини биладиган мастерлардан бири. Раҳимжон меҳнатни илмий асосда ташкил этиш тадбирларини амалга оширишда ҳам фаол қатнашади. Ўзининг билим ва тажрибасини ошириш йўлида тиним билмайди. Ҳар доим ижодий изланишда.

Б. ПУЛАТОВ.

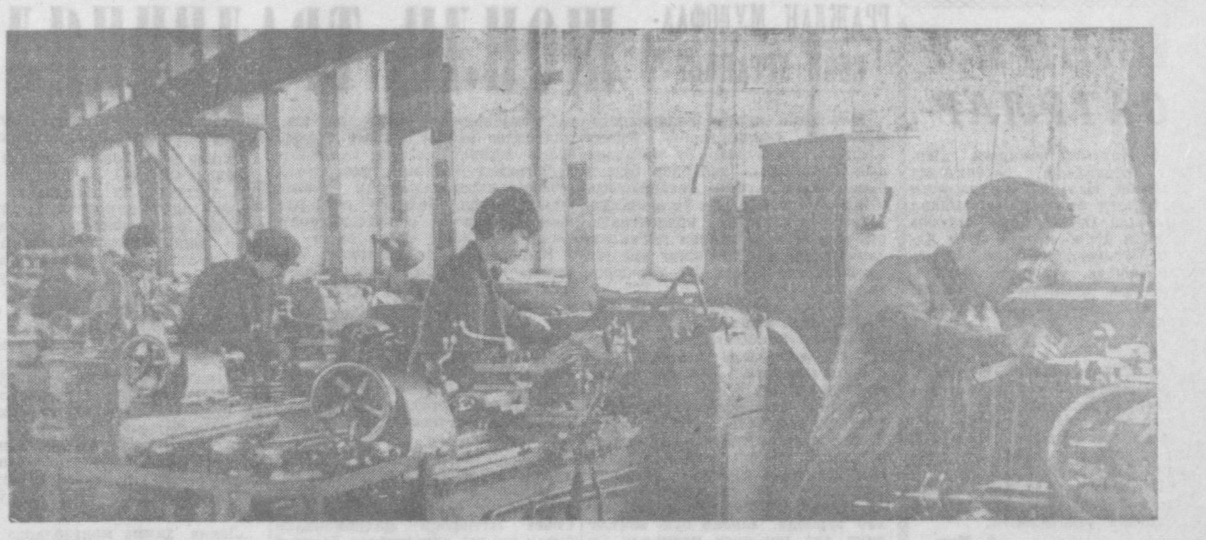

ПОИТАХТИМИЗДАГИ экскаватор ремонт заводининг меҳнатсевар ишчилари зиммаларидаги топшириқларни муваффақиятли адо этишмоқда. Экскаваторлар ўз вақтида сифатли ремонт қилиб жойларга жўнатиляпти. Суратда: 1-механика цехида иш пайти.

А. Тўраев фотоси.

ЁШЛАР—МЕҲНАТ ҚУЧОҒИГА

Кеча Санъат саройида Тошкент шаҳар Октябрь райони мактаблари 10-синфини битирувчиларининг слёти бўлиб ўтди. Район комсомол комитетининг секретари Деҳли Мадикаримова слётни очиб, битирувчиларнинг бундан кейинги ўқишлари, ҳалол меҳнатлари ва бахтли ҳаёт йўлидаги муваффақиятларига тилаклар изҳор қилди.

Слёт қатнашчилари биринкетин минбарга чиқиб, етуклик аттестати билан қурилиш ва саноат корхоналарига бориб меҳнат қилажакларини айтдилар. Меҳнат Қизил Байроқ орденли 24-мактаб ўқувчиси Бахтиёр Юнусов йиғилиш қатнашчиларининг фикрини ифодалаб бундай деди:

— Бу йил районимиз мактабларининг 10-синфларини қарийб 2700 йигит-қиз тамомлаб, етуклик аттестатини оладилар. Биз ёшлар билимли, ҳунар эгаси бўлишимиз учун партия ва ҳукуматимизнинг қилаётган ғамхўрлигига жавобан етуклик аттестати билан гигант қурилишлар ва саноат корхоналарига бориб ишлашга аҳд қилдик.

Слётда сўзга чиққан 159-қурилиш трестининг моҳир бинокори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳожи Қосимовнинг сўзлари йиғилиш қатнашчилари томонидан қизиқиш билан кутиб олинди.

— Мен,— деб сўз бошлади кекса бинокор Ҳажи ота,— ўттиз беш йилдан буён қурилиш участкаларида ҳалол меҳнат қилиб келмоқдаман. Менинг ўғил-қиз фарзандларимнинг ҳаммалари ҳам турли қурилиш участкаларида ишлаб, кечки олий ўқув юртларида таълим олмоқдалар. Ҳалол меҳнат — совет кишисига обрў ва туганмас бахт келтиради.

Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Толиб Содиқов ўз нутқини янги қурилаётган уй-жой массивлари, мактаб, болалар боғчалари ва маданий-маиший муассасаларнинг келажак истиқболига бағишлади. Ҳалол меҳнат билан жонажон партиямиз, она Ватанимизга сидқидилдан меҳнат қилиш — энг шарафли бурч эканлигини алоҳида таъкидлади.

Слёт қатнашчилари шаҳримиздаги 10-синфларни тамомловчи барча ёшларга қарата мурожаат қабул қилдилар.

Д. РУЗИМАТОВ.

БОЛТИҚБЎИИ республикалари бинокорлари Тошкентда қатор уй-жойлар ва маданий-маиший муассасаларни фойдаланишга топширдилар. Суратда: Чилонзор массивининг 24-кварталида қад кўтарган ҳашаматли уйни кўриб турибсиз. Уни латвиялик қурувчилар тошкентликларга ҳадя қилишди.

А. Ким фотоси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ ҲАРАКАТЛАРИ

ҚОҲИРА. 20 май. (ТАСС). Дофара марказий районида (Уммон) ҳарбий автомашина ватанпарварлар қўйган минага дуч келиб портлади. Машинадаги сотқинлардан 13 киши ўлди ва 8 киши қаттиқ ярадор бўлди. Бу ерда Дофара озодлик фронтининг Қоҳирадаги вакиллиги ватанпарварларнинг уруш ҳаракатлари тўғрисида тарқатган ахборотида шу тўғрида гапирилади. Ватанпарварлар 4 йилдан буён инглиз босқинчиларга қарши ва уларнинг шу райондаги қўғирчоқларига қарши жанг ҳаракатлари олиб бормоқдалар. Князликнинг ғарбий районида, дейилади ахборотда, 15 сотқин тушган бошқа бир автомашина партизанлар қўйган минага дуч келиб портлади. Натижада 9 киши ўлди ва қолганлари ярадор бўлди.

ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ ҚЎПОЛ РАВИШДА БУЗИЛДИ

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

20 майда СССР Ташқи ишлар министрлиги Грециянинг СССРдаги элчихонасига қуйидаги баёнотни топширди:

«1968 йил 7 май, Москва вақти билан соат 11 дан 25 минут ўтганда Ўрта денгизда координатлари шимолий кенгликнинг 34 градус 21 минут, шарқий узунликларнинг 26 градус 21 минутли нуқтасида мазкур районда сузиб юрган совет ҳарбий кемасига (борт номери 891) Греция белгилари туширилган «Ф—84» типидаги икки ҳарбий самолёт 1000—1200 метр баландликдан шўнғиди. Самолётлар юз метрдан ҳам пастроқ баландликда учиб, кемага очиқдан-очиқ ва атайин ёлғондакам ҳаво ҳужуми қилиб кўрдилар. Соат 11 дан 30 минут ўтганда иккала самолёт шимолий томонга қараб кўздан ғойиб бўлди.

Греция ҳарбий самолётларининг мана шу ҳаракатлари очиқ денгизда кема қатнови эркинлиги тўғрисида халқаро ҳуқуқнинг ҳамма тан олган нормаларини қўпол равишда бузишдан иборатдир.

Чет эл ҳарбий самолётлари кемага қараб шўнғиганида кема командири самолётлар ҳақиқатан ҳужум қилаяптими, ёки машқ қилаяптими, буни билиб олиш қийин. Буни ҳисобга олмасдан бўлмайди. Шунинг учун самолётларнинг бундай ҳаракатлари кема хавфсизлигини таҳдид остига қўяди ва жиддий оқибатларга олиб келиши мумкин.

СССР Ташқи ишлар министрлиги совет ҳарбий кемасига нисбатан Греция ҳарбий самолётларининг бундай иғвогарлик ҳаракатлари хусусида норозилик билдиради, айбдор шахсларни қатъий жазолаш, шунингдек бундан кейин шундай воқеаларнинг содир бўлишига йўл қўймаслик учун чоралар кўришни талаб қилади. Шундай ҳаракатларнинг оқибатлари учун бутун масъулият Греция томони зиммасига тушади».

ИСРОИЛНИНГ НАВБАТДАГИ ИҒВОГАРЛИГИ

ОММАН. 20 май. (ТАСС). Иордания армиясининг расмий вакили қуйидагиларни хабар қилди: Исроил қўшинлари ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги қарорни яна буздилар. Исроилликлар водийнинг шимолий қисмидаги Алманшия районида Иордания қўшинларининг позицияларини пулеметлардан ўққа тутдилар ва сўнгра Дамия кўприги яқинида далаларда ишлаб турган деҳқонларнинг бир гуруҳига қарата ўт очдилар. Иордания қўшинлари ҳар икки ҳолда ҳам жавоб тариқасида ўт очдилар. Иордания томонидан талафот йўқ, деб таъкидлади армия вакили.

ТУРМА ҚАБРИСТОНИДА ЯНГИ ҚАБРЛАР

ДОРУССАЛОМ. (ТАСС). Зимбабве африкаликлар миллий иттифоқининг органи ҳафталик «Зимбабве ньюс» бюллетенининг Солсберидан олинган хабарларга асосланиб ёзишига қараганда, Родезия турмаларида африкалик ватанпарварларни қатл этиш давом этмоқда.

«Шу кунларда, деб ёзади бюллетень, Солсбери турмасига жаллод яна тез-тез келадиган бўлиб қолди. Турма қабристонида янги қабрлар пайдо бўлди. Ўлимга ҳукм қилинган баъзи кишилар эса турма камераларидан ғойиб бўлди, аммо уларнинг тақдири нима бўлганлиги ҳеч кимга маълум эмас».

«Зимбабве ньюс» бюллетенида келтирилган фактларга қараганда, Родезия турмаларида африкаликлардан қонли ўч олиш давом этмоқда.

Бюллетеннинг ёзишича, Родезиянинг ирқчи маъмурлари зиндонлардаги шу воқеалар тўғрисидаги «хабарлар четга чиқишига» йўл қўймаслик учун жуда қаттиқ чоралар кўрмоқдалар.

ПЕНТАГОННИНГ ИШТАХАСИ

ВАШИНГТОН, 20 май. (ТАСС). «Вашингтон пост» газетаси мухбирлари Д. Гоффман билан Т. Оътулнинг бугун босилган хабарида айтилишича, Пентагон раҳбарлари ҳарбий идоранинг 1969 йил 1 июлдан бошланадиган 1970 молия йилидаги эҳтиёжлари учун 102 миллиард доллардан иборат жуда катта пул беришни ҳукумат ва конгрессдан талаб қилмоқдалар. Мухбирларнинг айтишларига қараганда, мана шу бюджетнинг лойиҳасини қўшин турларининг қўмондонлиги АҚШ мудофаа министри К. Клиффордга тақдим этган.

Конгресс Пентагон бюджетининг 1969 йил молия йили учун тузилган 79,1 миллиард долларлик лойиҳасини муҳокама қилишни ҳали тамомлагани йўқ. Аммо шундай бўлса ҳам, Американинг юқори мартабали генераллари ва адмираллари ўзларининг келгусидаги иштаҳаларини қондириш учун олдиндан бошлаб тайёргарлик кўрмоқдалар. «Вашингтон пост» газетасининг хабарида айтилишича, Пентагон талаб қилмоқчи бўлган маблағдан 28 миллиард доллари Вьетнамдаги урушни давом эттириш учун мўлжалланмоқда. Бу эса 1969 молия йилида талаб қилинган маблағга нисбатан икки миллиард доллар кўп.

ВАШИНГТОНГА КАМБАҒАЛЛАРНИНГ ЯНГИ КАРВОНИ КЕЛДИ

ВАШИНГТОН, 20 май. (ТАСС). Мамлакатнинг Ўрта Ғарб штатларидаги камбағаллар юришининг қатнашчиларидан яна бир карвон кеча АҚШ пойтахтига келди. Бир мингга яқин киши Вашингтон колизейига вақтинча жойлашиб олди. Келганлар орасида оқ танли руҳоний Жеймс Гроппи ҳам бор. Ўтган йил у Милуоки (Висконсин штати) негрларининг оқ танли кишилар яшаб турган маҳаллаларда истиқомат қилиш ҳуқуқини олиш учун бошлаган оммавий намойишларига бошчилик қилган эди.

Гроппи Вашингтонга келгач, Америка аҳолиси йўқсил табақаларининг намояндалари ҳукумат ва конгрессдан йўқсиллар аҳволини яхшилаш чораларини кўришни талаб қиладилар, деди.

Юриш раҳбари — «жанубдаги христиан раҳбарлиги конференцияси» деб аталган негрлар ташкилотининг бошлиғи Ральф Абернети кеча карвонни йўллаб Альбукерка шаҳрида (Нью-Мексика штати) нутқ сўзлади ва у ҳам ўзининг нутқида мамлакатда қашшоқликни тамомила йўқотиш учун ҳукумат конкрет чоралар кўрмагунча юриш қатнашчилари пойтахтда тураверади, деди.

НИГЕРИЯДАГИ АҲВОЛ

ЛАГОС.(ТАСС). Нигерия радиоси хабар беради: Нигерия федерал ҳукуматининг қўшинлари порт—Харкорт шаҳрига кириб, уни ўз назоратлари остига олдилар.

Радио хабарида айтиладики, федерал ҳукумат қўшинлари порт — Харкортга 18 май кечқурун кирдилар. Бу шаҳар Шарқий Нигерияда Шарқий Нигерия раҳбари Одумегву Ожукву қўшинлари шу вақтгача ўз қўлида ушлаб келаётган ва Шарқий Нигерия режимининг ташқи дунё билан алоқалар қилишига имкон бериб турган охирги катта шаҳар эди. Энди Шарқий Нигерия территорияси штатларидан бирининг асосан Ибо қабиласи жойлашган ички районларигина Одумегву Ожукву қўшинлари қўлида қолди.

ИТАЛИЯДА САЙЛОВЛАР ТАМОМ БУЛДИ

РИМ, 20 май. (ТАСС). Италияда парламент сайловлари тамом бўлди. Маҳаллий вақт билан соат 14.00 да мамлакатнинг бутун территориясида овоз бериш тўхтатилди. Овоз бериш кеча бутун кун бўйи ва бугун куннинг биринчи ярмида давом этган эди. Овозлар ҳисоблаб чиқилмоқда.

ГВИНЕЯДА ЯНГИ ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ

КОНАКРИ. (ТАСС). Гвинеяда граммафон пластинкаларини ишлаб чиқариш ва сотиш билан шуғулланадиган янги давлат ташкилоти тузилди. «Силифоу» деб аталган бу ташкилотнинг мақсади Африка маданиятини қайта тиклаш ва ривожлантириш учун олиб борилаётган курашда Гвинея миллий музикасини ва халқ оғзаки ижодини оммалаштиришдан иборат. Мамлакат ичида ва чет элларда Гвинея пластинкаларини ишлаб чиқариш ва тарқатиш ҳуқуқи фақат «Силифоу»га бериб қўйилди.

АҚШ. Оч-яланғочликда изтироб чеккан негр аҳолисининг бир гуруҳ вакиллари Вашингтон томон яқинлашиб келмоқдалар. Суратда: юриш қатнашчилари Мемфис шаҳрининг (Теннесси штати) кўчаларининг бирида.

ЮПИ—ТАСС телефотоси.

«МАДАНИЯТ»ДА МАДАНИЙ ХИЗМАТ ЙЎҚ

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Қишлоғимиз ўзининг сўлимлиги, хушманзаралиги билан районимиздаги қишлоқлардан қолишмайди. Бир вақтлар бу ерда 20—30 хонадон яшаган экан. Ҳозир 5 мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Уларнинг кўпчилиги колхозчи, зиёли ва хизматчилардир.

Қишлоғимиз территориясида «Маданият» колхози жойлашган. Бу хўжалик пахта ва қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларидан мўл-кўл ҳосил етиштиришда районимиздагина эмас, областда ҳам довруғ чиқарган. Мана икки йилдирки, колхоз сабзавоткор хўжаликка айлантирилди. Колхозчиларнинг йиллик даромадлари ҳам муттасил кўпайиб бормоқда. 890 дан ортиқ хонадон янги уй-жойларда истиқомат қилишаётир. Хонадонлар тўла электрлаштирилган. 700 дан ортиқ точкага эга бўлган радиоузел ҳам аҳолига хизмат қилаяпти. Кўпчилик колхозчи хонадонлар «зангори экран»га эга. 300 га яқин оила газлаштирилди.

Лекин шу билан бир қаторда хўжаликдаги маданий-маиший ҳамда оқартув ишлари талабга жавоб бермайди. Ҳар йиллик ҳисобот йиғилишида колхоз ободончилиги учун қанчадан-қанча маблағ ажратилади, колхозчиларга катта-катта ваъдалар берилади, қарорлар қабул қилинади, лекин, буларнинг ҳаммаси қоғозда қолаверади. Фикримизнинг исботи учун фактларга мурожаат қиламиз.

Бундан ўн йил муқаддам колхоз правлениеси томонидан болалар боғчаси қурилган эди. Бу бино эндиликда картошка уруғи сақланадиган омборга айлантирилган. Ўтган йили район колхозлараро қурилиш ташкилоти томонидан 400 кишига мўлжалланган ёзги кинотеатр қурилганди, ҳозир бу бинони кўриб ниҳоятда ачинасиз.

Колхоз клуби Октябрнинг 50 йиллиги кунига ишга тушиши керак эди, афсуски, қанча маблағ сарфлаб қурилган бу бино ҳам ҳозир қаровсиз ётибди. Ички деворлари, фанерлари илма-тешик, бино яна капитал ремонтга муҳтож. Шунингдек маиший хизмат кўрсатиш биноси ҳам ўз мақсадида фойдаланилмаётир. Колхозчилар пойафзал ва кийим-бошларини тиктириш, телевизор, радиоприёмникларини тузатиш учун шаҳарга боришга мажбур бўлмоқдалар. Нонвойхона хизмати ҳам қониқарсиз, у аҳолининг талабини қондирмаяпти. Қишлоқда тўй бўлган кунлари магазинга нон чиқмай қолади.

Колхозда ёшлар кўпчиликни ташкил қилади. Улар ҳар мажлисда футбол майдончаси қуриб беришни талаб қилишди. Стадион учун ажратилган майдончага эса экин экиб юборилади. Бу йил ҳам шундай бўлди, майдончага карам кўчатлари экилди.

Ёшларнинг қатъий талаби билан, район раҳбарларининг аралашуви билангина яқинда спорт майдончаси учун жой ажратиб берилди.

Колхозда маданий ва оқартув ишларини Мақсуд Ҳасанов олиб боради. Бу йигит ўз соҳасини жуда яхши билади. Агар у ташаббус кўрсатиб ишласа, колхоз партия ташкилоти унга яқиндан ёрдам берса, зарур шарт-шароитни туғдирса, ўртоқ Ҳасанов ўзига топширилган бу вазифани бекамикўст адо эта олади. Ўтган йили жумладан, бичиш-тикиш ҳамда бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ташкил қилинди. Бу курсни 30 та хотин-қиз битириб чиққан. Хотин-қизларнинг кўпчилиги ҳозир шу соҳада ишламоқда. Бу йил ана шу тўгаракда 25 хотин-қиз ўқияпти.

Бадиий ҳаваскорлик тўгарагида эса 20 дан ортиқ ёш қатнашяпти. Бироқ, жуда кўп марта илтимос ва талаб қилинишига қарамай, бадиий ҳаваскорлар тўгарагида шу кунга қадар музика асбоблари етишмайди.

Ваҳоланки, колхоз правлениеси маданий-оқартув ва маиший мақсадлар учун 12,5 минг сўм, музика асбоблари ва спорт инвентарлари учун эса 1200 сўм пул ажратилган. Колхозчиларга кинофильмлар кўрсатиш, кутубхона иши ҳам талабга жавоб бермайди.

Хўш, бу ишлардан колхоз правлениеси (раиси Абдулла Юнусов), партия комитетининг секретари (Ҳикмат Муруввaтов), комсомол ташкилоти секретарининг (Сайдулла Сайдирасулхўжаев) хабари йўқми? деган савол туғилиши мумкин. Албатта бор.

Шундай экан, улар маданий-маиший ва оқартув ишларига ҳам жиддий аҳамият беришлари керак. Колхоз аҳлининг талаби шу!

Н. ҚАЮМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

Ғ. УСМОНОВ,
Охунбобоев номидаги медицина билим юртининг ўқувчиси.

ШИНГИЛ САТРЛАР

✦ Низомий номидаги Давлат педагогика институтида Алишер Навоий асарларидан фотостенд ва витрина ташкил қилинди. Студентлар ҳузурига меҳмон бўлиб келган олим Ҳамид Сулаймонов Англияга қилган сафари, Америка, Туркия, Франция музейларида сақланаётган Навоий дастхатлари ҳақида гапирди.

Э. Ҳасанов.

✦ Самарқандда «Буревестник» кўнгилли студентлар жамияти Ўзбекистон Совети биринчилиги учун волейбол мусобақалари бўляпти. Бунда 9 та олий ўқув юрти спортчилари беллашмоқда.

Нукус шаҳрида эса эркаклар ўртасида ҳам ана шундай мусобақа ўтказиляпти.

А. Ким.

✦ Оққўрғон районидаги Навоий номли колхоз қиёфаси кейинги кезларда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди: меҳмонхона, магазин, 200 ўринли клуб, ветеринария пункти, трактор парки, типовой турар-жой бинолари қад кўтарди. Бу йил қишлоқда 50 дан ортиқ янги уй, мактаб, ҳаммом қуриш мўлжалланган.

Т. Турғунбоев.

✦ Тошкентдаги 150-мактабда жанговар шон-шуҳрат бурчаги ташкил қилинган. Бу ерда гражданлар уруши, иккинчи жаҳон уруши қаҳрамонлари, довюрак комсомол ва пионерлар фотоларини кўрасиз, уларнинг ҳаёти билан танишасиз. Ўқувчилар ҳузурига собиқ жангчилар тез-тез келиб туришади. Яқинда ўтказилган уч авлод учрашуви ёшларда катта таассурот қолдирди.

С. Султонов.

ГРАЖДАН МУДОФААСИНИ ЎРГАНИНГ

ШОНЛИ ТРАДИЦИЯЛАРИМИЗ ВОРИСЛАРИ

Маълумки, мактаб ёшларга коммунистик таълим-тарбия бериш маскани. Ўқувчилар бу масканда фан сирларидан хабардор бўлиш билан бирга ҳарбий ватанпарварлик билимларини ҳам ўрганишади. Мактаб педагогика коллективлари, комсомол ва пионер ташкилотлари ёшлар тарбиясининг ана шу соҳасига катта эътибор беришяпти.

Мен қуйидаги мақоламда Октябрь район мактабларида ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишлари қандай олиб борилаётганлиги ҳақида фикр юритмоқчиман.

Районимизда 20 дан ортиқ тўлиқ ўрта мактаб, ўнлаб турли мутахассис кадрлар тайёрлайдиган техникум ва махсус ўқув юртлари бўлиб, уларда минглаб ўғил-қизларимиз билим олишяпти. Районда кўплаб, клуб ва тўгараклар ишлаб турибди. Ёшлар бўш вақтларини ана шу ерда мазмунли ўтказишмоқда, район комсомол комитети, Армия, Авиация ва Флотга кўмаклашувчи кўнгилли жамиятининг район бўлими ҳамда спорт жамиятлари ва ташкилотлари район бўлими ҳамкорлигида кўпгина яхши тадбирлар амалга оширилмоқда. Кейинги кезларда нишондорлар ва разрядли спортчилар сони икки марта ошди.

Районда «Ватан ҳимоясига тайёрлан» комплексига норма топшириш бўйича ҳам бир неча мусобақалар уюштирилди. Бунда 1, 24, 111, 119-мактаб ўқувчилари, қишлоқ хўжалик техникуми, политехника институти командалари яхши натижалар кўрсатишди. Ана шу тарбия ўчоқларида граждан мудофаасини ўқитиш ишлари яхши йўлга қўйилган. Ўқув қуроллари етарли.

Тажрибали педагоглар бор билимларини ёшларга ўргатишга интилишади. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, запасдаги офицерлар, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари билан тез-тез учрашувлар ўтказиб турилади. Ҳарбий хизматга чақирилувчи ёшларни коллектив бўлиб кузатиб қолиш, кечалар уюштириш анъанага айланиб боряпти.

9-синф ўқувчилари граждан мудофааси бўйича 35 соатлик таълим олишади. Бу дарсда ҳар бир ўқувчи ядро қуролининг, химиявий ва бактериологик қуролларнинг шикаст етказиш кучларини, бу қуроллардан ҳимояланиш усулларини билиб олади. Ўқувчилар энг оддий пана жойлар қуришни, ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганадилар.

Юқорида тилга олинган мактабларда граждан мудофаасини ўқитиш ишлари тажрибасидан кўпгина мактаблар ўрнак олса бўлади. Бу ерда алоҳида граждан мудофааси хоналари бўлиб, улар барча ўқув қуроллари ва дарсликлар билан таъминланган. Ўқувчиларнинг амалий ва назарий машғулотлари ҳам юқори савияда ўтяпти.

Лекин, ҳамма мактабларда ҳам бу соҳага етарли эътибор бериляпти, деб бўлмайди. Айрим мактабларда граждан мудофааси дарсларини шу соҳадан хабардор бўлмаган кишилар ўқитяпти.

Яқинда 169-мактабда бўлиб, запасдаги офицер ўртоқ Рогиннинг дарсини тингладим. Бу педагог ўз касбининг устаси эканлигига тан бердим. Эпчил ва билимдон офицер. Лекин, темани атрофлича таҳлил қилиб беролмади, ёздирган конспекти ҳам бирмунча саёз бўлди. Ўқувчиларнинг бирортасида китоб бўлмаганлиги кишини ачинтиради. Дарс рус тилида олиб борилганлиги учун ўқувчиларга бирмунча қийинчилик туғдиради.

Дарсдан кейин Рогин билан суҳбатлашдим. У менга бу фан бўйича керакли ўқув материаллари, плакатлар, турли асбоб ва приборлар йўқлигидан нолиб гапирди. Тошкентдаги 28-ўрта мактабда ҳам граждан мудофаасини ўқитиш ишлари қониқарли деб бўлмайди.

Ёшларни ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш биз педагогларнинг биринчи галдаги муҳим вазифамиздир. Чунки ёшлар бизнинг келажагимиз, шонли традицияларимизнинг давомчиларидир. Граждан мудофааси дарслари савиясини ошириш учун энг аввало бу ишга малакали педагогларни жалб этиш, учрашувлар ўтказиб туриш, кўргазмалар ташкил этиш, ҳарбий темада кечалар уюштириш, жанговар ва шон-шуҳрат жойларига экскурсия қилиш, тарихий жойларда пионер ва комсомол сафига қабул қилиш ва шунга ўхшаш тадбирларни амалга ошириш керак.

Ана шунда мактаблардаги граждан мудофааси дарслари кўнгилдагидек ўтади, ўқувчилар етарли маълумот олишади.

Қ. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
запасдаги офицер, 41-мактаб ўқитувчиси.

ТОШКЕНТНИНГ Октябрь районидаги «Илғор» маҳалласида аҳолининг қардош республикалардан келган бинокорлар билан учрашувлари яхши анъанага айланиб қолди. Бу ерда яқинда грузиялик бинокорлар меҳмон бўлишди. Суратда: грузиялик қурувчилар маҳалла отахонлари билан суҳбатлашишмоқда.

СПОРТ хабарлари

ЭНГ СЎНГГИ ЎРИНДА

20 май куни мамлакатнинг 6 та шаҳрида футбол мусобақалари бўлиб ўтди. Булар орасида Киевда маҳаллий «Динамо» билан Москва динамочилари ўртасидаги учрашув марказий ўйин бўлди. Бу ўйинда мамлакат чемпионлари — киевликлар ўз рақиблари дарвозасига иккита жавобсиз тўп киритдилар (Серебрянников ва Хмельницкий). Бу ғалабадан сўнг Киев динамочилари 15 очко билан биринчи ўринга чиқиб олдилар.

Кировободда маҳаллий «Динамо» билан Кутаиси торпедочилари ўртасидаги учрашув натижасини «Пахтакор» мухлислари қизиқиб кутган эдилар. Турнир жадвалининг охирида бораётган кировободликлар бу ўйинда 1:1 ҳисобида дуранг натижага эришиб, «Пахтакор»ни энг сўнгги ўринга суриб қўйдилар. Ҳамшаҳарларимиз олий лигани ташлаб кетишга мажбур бўлган 1963 йилдагина ана шундай кўнгилсиз «биринчи» ўринда эдилар.

Бошқа ўйин натижалари қуйидагича: «Динамо» (Тбилиси) — «Шахтер» — 1:1. Тўпларни Лобановский ва Метревили урди. «Арарат» Луганскнинг «Заря» командасини 3:0 ҳисобида енгди. Тўпларни Заназанян, Казарян ва Мелкумов киритишди. СКА (Ростов) — «Нефтчи» — 1:0. Бу учрашувда Копаев ғалаба голини киритди. «Черноморец» — ЦСКА — 1:0. Тўп автори Бокатов.

Бугунга келиб турнир жадвалидаги аҳвол қуйидагича:

Командалар	У.	Т.	О.
1. «Динамо» К.	10	13—5	15
2. «Спартак»	8	13—6	13
3. «Кр. Советов»	9	9—3	13
4. «Торпедо» М.	9	12—6	11
5. «Динамо» Тб.	9	8—4	11
6. «Нефтчи»	9	8—3	10
7. «Локомотив»	8	11—7	10
8. «Черноморец»	9	10—10	10
9. «Шахтер»	9	7—8	10
10. ЦСКА	9	8—7	9
11. «Заря»	10	6—12	9
12. «Динамо» Мн.	8	7—5	8
13. «Зенит»	8	7—6	8
14. «Арарат»	9	8—8	7
15. «Динамо» М.	10	6—10	7
16. СКА Р.	9	11—15	7
17. «Торпедо» Кт.	10	9—15	7
18. «Кайрат»	9	6—12	5
19. «Динамо» Кб.	9	4—12	5
20. «Пахтакор»	9	6—15	5

В. КОРЧНОЙ ҒАЛАБАСИ

Совет гроссмейстери В. Корчной американлик С. Решевский билан жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг чорак финал матчида ғолиб чиқди. Саккиз учрашувдан сўнг Корчной зарур бўлган 5,5 очкони қўлга киритди. Унинг рақиби эса 2,5 очко билан қолди. Энди В. Корчной яримфинал матчини жаҳоннинг собиқ чемпиони М. Таль билан ўтказади.

Бошқа яримфиналчи Б. Спасский эса ўз рақибини кутмоқда. У даниялик Б. Ларсен билан венгриялик Л. Портиш ўртасидаги учрашув ғолиби билан беллашиши керак. Ҳозирча бу икки рақиб матчнинг етти партияси ўйналган. Ҳисоб 3,5:3,5.

ЖАБОТИНСКИЙНИНГ ЖАҲОН РЕКОРДИ

Луганск шаҳрида оғир атлетикачиларнинг СССР биринчилиги мусобақалари тугади. Бу мусобақанинг сўнгги кунида киевлик паҳлавон Леонид Жаботинский толчокда жаҳон рекорди қўйди. У 220 килограммлик штангани икки қўли билан кўтарди. Бу жаҳон рекордидан бир килограмм ортиқдир. Жаботинский уч кураш бўйича 585 килограмм натижа кўрсатиб, мамлакатнинг абсолют чемпиони номини олди.

БИРИ-БИРИГА ҲАМКОР

Зилол суви шабадада чайқалиб турган ҳовуз чеккасида — ям-яшил дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган ерда бежирим ёғоч кровать қўйилган. Унга гилам поёндозлар тўшалиб, кўрпачалар ёзилган.

Хонтахта атрофида маҳалланинг нуроний қариялари давра қуришган. Суҳбат авжида. Исмат ота хурсанд ҳикоя қиларди:

— Умрим бино бўлибдики, бунақа тезкорликни кўрмаганман. Мен шу ерда 80 йил яшадим. Илгарилари ғиштдан қурилган уй, тунукали том нималигини билмасдик, равон асфальт йўллар, электр нури, водопровод суви, табиий газ... Бу ерлар шу кундагидек обод, кўркам бўлади, катта шаҳар ҳуснини олади, деб ким хаёлига келтирибди, дейсиз. Буни қарангки, бир ярим йил ичида 400 та данғиллама уй қурилди, янги бир маҳалла ташкил топди! Э, биродарлар, жамоат жам бўлса, бирлашиб, бир ота-онанинг боласидай иноқ иш тутилса ҳаммаси ҳам бўлар экан.

Шу пайт ўрта бўйли, қотмадан келган йигит келиб, гапга аралашди:

— Қани, отахонлар, ошга олов ёқаверинглар. Якшанбаликни бошлаб юбордик. Ҳадемай Турсунбой полвон ҳам келиб қолади. — Йигит Исмат отага мурожаат қилди. — Мен ичкаридаги ишларга бош-қош бўлиб тураман, мабодо Мавлон ака мактаб ўқувчиларини олиб келсалар, иш кўрсатарсиз.

— Яхши, болам, — жавоб қилди Исмат ота. — Сиз буёғидан хотиржам бўлаверинг.

Билишимизча, бу йигит маҳалла комитетининг раиси Вали Набиев экан. У билан ичкари ҳовлига ўтдик.

Бир текисда олинган ариқларга анвойи гуллар экилган. Мевали дарахтлар: олма, шафтоли, ўрик, гилос, беҳи ниҳоллари теварак-атрофга соя-салқин ташлаб турипти. Уч-тўрт киши помидор пайкалига сув таралпти. Қариялар дарахтларга шакл беришяпти.

— Маҳалла комитетининг ҳовлиси, — тушунтирди ҳамроҳимиз Вали ака, ҳовли тўридаги ҳашаматли бинога ишора қилиб. — Бу бинони янги маҳалла ташкил топганидан кейин қурдик. Бинонинг пойдеворидан тортиб токи томидаги тунукасигача маҳалламиз жамоатчилигининг кучи билан бўлди.

Бино саккизта хонага ажратилган. Ана шу хоналарнинг биридамиз. 120 квадрат метрли зал. Деворлари оқ сувоқдан чиқибди. Саҳнага чиройлик қилиб зеб берилган. Бу ерда маҳаллада «уста» деб ном таратган Собиржон ўз шогирдлари Тоживой билан дурадгорлик қилишаяпти.

— Уста, ҳорманг энди, — гап очди Вали ака, — саҳна ҳам битай деб қолибдику.

— Ҳаракатда гап кўп, — жавоб қилди Собиржон, — ўртамизда иттифоқлик узилмаса бас. Маҳаллани бундан ҳам кўркам қилиб юборамиз. Хўш, ёшлар қалай ишлашаяпти? — қизиқиб суриштирди у.

— Улардан кўнглиз тўқ бўлаверсин, тушгача қўшни иккита хонани сувоқдан чиқариб беришади. Ҳозир иш авжига чиққан.

Биз қўшни хоналарда ҳам бўлдик. Маҳалланинг ўндан ортиқ йигити хона деворларига пардоз беришяпти. Маҳалла қарияларидан Мақсуд ота иш бошида. Ёшларга йўл-йўриқ кўрсатиб турибди.

Ҳар бир хона пештоқига «Бекобод» маҳалласининг идораси», «Клуб», «Кутубхона», «Оқсоқоллар хонаси», «Дружиначилар совети» деган табличкалар осиғлик.

— Узори билан 15-20 кунда бинони батамом қўлдан чиқарамиз, — деди Вали ака, — кейин навбатдаги қурилиш ишларига киришиш ниятимиз бор.

Ҳовуз олдига юк машина келиб тўхтади. Унга турли хил дарахт кўчатлари ортилган. Кабинадан шофер йигит тушиб келди. Ҳали Вали ака тилга олган Турсунбой полвон мана шу шофер экан. Исмат ота уни ёнига ўтказиб чой узатди.

Шу пайт узоқдан ёшларнинг қувноқ овози янграб эшитилди. Йўл ёқалаб 20 га яқин ўқувчи ўғил-қиз келарди.

— Қаранг, ниятимиз холислигини, — хурсанд бўлиб кетди Исмат ота. — Ана Мавлон ҳам ўқувчиларини бошлаб келаяпти. Ота ёнида ўтирган Юсуп ва Фатхилла оталарга маслаҳат солди:

— Ўқувчиларга сизлар бошчилик қиласиз. Кўчаларга мўлжалланган жойларга чиройли қилиб кўчат экасизлар.

Фарзандлар маҳалладаги 109-мактабда ўқишар экан. Мактабнинг илмий бўлим мудири Мавлон ака Соатов уларни якшанбаликка олиб чиқибди.

Ўша машъум эрта тонг ёдимизда. Зилзила неча минглаб тошкентликларни бошпанасиз қолдирди. Улар вақтинча чодирларда яшашди. Бироқ, бу ҳолат узоққа чўзилгани йўқ. Ҳамма қатори Исмат ота яшаб турган Октябрь районидаги собиқ «Октябрь» колхози меҳнаткашлари ҳам ўз бағриларини очишиб, шаҳарлик биродарларимиз, колхозимизга марҳамат қилинг. Биргалашиб уй-жой қурамиз, бирга ёндош, жондош бўлиб яшаймиз, дейишди.

Бир ярим йил ичида ажойиб ишлар бўлди. Бўш, сайхон бир ерда тўрт минг хонадонли янги «Октябрь» массиви қад кўтарди. Равон кўчалар, хиёбонлар, магазинлар, кинотеатр, алоқа бўлимлари, табиий газ, электр нури муҳайё бўлди.

Массивда 18 та янги маҳалла ташкил этилди. Биз тасвирлаб ёзаётган «Бекобод» маҳалласи ана шулардан бири, энг ободи ҳисобланади.

Маҳаллада ташкилий, тарбиявий ишлар ҳам яхши йўлга қўйилган. Бу борада маҳалла комитетидаги бешта сектор самарали ишлар қилаяпти. Санобар Одилова бошлиқ хотин-қизлар совети, Саидали ота Муҳамедов бошлиқ ўртоқлик суди, Исмат ота Ниёзов бошлиқ оқсоқоллар кенгаши, Маҳмуд Комилов бошлиқ халқ дружиначилари совети бор. Маҳаллада нимаики юмуш бўлса биргаликда ҳал қилинади.

Маҳалла комитети аъзолари аҳоли ўртасида тарбиявий-ташкилий ишлар олиб боришда турли усуллардан фойдаланишмоқда.

Комитет район «Билим» жамияти бўлими билан яхши алоқа боғлаган. Жамият аъзолари маҳалла аҳли ўртасида қизиқарли лекциялар, фойдали маслаҳатлар билан чиқишмоқда. Лекторлардан Т. Юнусов, А. Жалилов, М. Муталовларнинг номларини бу ерликлар ҳурмат билан тилга олишмоқда.

— Маҳаллани обод этишда район ижроия комитети катта мадад берди, — дейди суҳбатда Вали ака Набиев, — маҳалла комитети учун ер ажратиб берилди. Клуб, чойхона қурилиши материаллар билан тўла таъминланди.

«Бекобод» маҳалласи аҳли ёш коммунист Вали Набиевни маҳалла комитетининг раиси қилиб сайлаб янглишмади. Бу ишчан, жонкуяр йигит кўпчиликнинг ишончини оқламоқда. «Бекобод» маҳалласини ободонлаштиришда якшанбаликлар, ҳашарлар уюштиришда, жамоатчилик кучи билан қурилишлар олиб боришда Вали аканинг катта ҳиссаси бор.

...Исмат отадан: оз муддат ичида шу катта бир маҳалла бунёдга келди, юзлаб оила уй-жой қуриб олди, айтингчи, буларнинг боиси нимада, деб сўрагандик, ота:

— Бунинг боиси одамларимиз ўртасидаги иноқликда, аҳилликда, бир-бирларини иззат ва ҳурмат қилишларида, — деб жавоб берди.

Бу — қариянинг доно жавоби эди.

И. ЮСУПОВ,
Октябрь райони, Бешқайроғоч массиви, «Бекобод» маҳалласи.

Миермилис СТЕЙГА

ЎЗ-ЎЗИГА ХИЗМАТ КЎРСАТИШ

(ҲАЖВИЯ)

— Идора хизматчиларимиз жуда ҳам эркатой, — дедим ишлаб чиқариш мажлисида, — энди ўзимизга ўзимиз хизмат кўрсатишга ўтайлик, замоннинг талаби шу! Ахир пол ювиш қўлимиздан келмайдими? Бунинг учун инженер бўлиш шарт эмас.

Келишиб олсак: бундан кейин технолог Звайзгните жамоатчилик асосида фаррошлик қила бошлайди. У ёш, ғайратли мутахассис, уддалаб кетади. Штатлар рўйхатидан дастёрни ҳам ўчириб ташлаш мумкин. Ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Абеле бутун умр озолмай юрибди. Унга очиқ ҳавода сайр қилиб, кўпроқ пиёда юриш фойдали бўлади. Саукумс шоферлик вазифасини ўз устига олсин. У яқиндагина шоферлик гувоҳномасини олган. Қисқаси, ўртоқлар, бир оғиздан ўз-ўзига хизмат кўрсатишга ўтаверамиз.

Бу тадбирларимизни қўллаб-қувватлашди, мақташди, матбуотда оммалаштира бошлашди. Бизга эргашувчилар пайдо бўлди. Бу янги ҳаракатнинг доираси чунонам кенгайиб кетдики, мен буни тез орада ўз тажрибамда кўра бошладим.

Бир куни ошхонанинг овқат узатадиган дарчаси тепасида «Консультация» деган ёзувни кўрдим. Ошпаз — маслаҳатчи «Лаззатли таомлар ҳақида»ги китобни қўлимга бериб:

— Гўшт, картошка, карам ва бошқа масаллиғларни печка ёнидан топасиз. Ўзингизга ёққан овқатни пишириб олишингиз мумкин. Яхши иштаҳа билан овқатланинг, — деди.

Пойафзаллар тузатиш устахонасида шундай плакатни ўқидим: «Пойафзал йиртишни биласанми, ямашни ҳам ўрган! Ҳамма керакли нарсалар биздан топилади. Янги ўрганувчилар пайшанба ва шанба кунлари 12.00 дан 16.00 гача консультация олишлари мумкин».

Мен шим буюртмоқчи бўлган тикувчилик ательесида бадиий жиҳатдан безатиб қўйилган алвонга кўзим тушди: «Ўзингиз тикиб кийинг» бу нарса мени жуда қувонтирди. Уйда эса тамоман кутилмаган катта бир янгиликка дуч келдим.

— Шанба куни марказий иситиш қозонига ўт ёқиш сизнинг навбатингиз. Якшанба куни подъездларнинг полини ювасиз. Сешанба куни кўчаларни супурасиз, — деб алоҳида таъкидлади менга уй бошқармаси раиси.

Юрагимни ушлаганча қолдим. Бахтимга уй бошқармаси раиси огоҳлантирди:

— Хушингиздан кетмай туринг, ўртоқ директор, касалхонага ҳам пиёда юриб боришга тўғри келади. Сизнинг ташаббусингизга қўшилган «тез ёрдам» ҳам ўз-ўзига хизмат қилишга ўтган.

(«КРОКОДИЛ»дан.)

ЎЗБЕКИСТОН пойтахтида қардош бинокорлар иштирокида парашют спорти мусобақалари ўтказилди. Бу ерда Украинадан келган 20 га яқин йигит-қиз спортнинг ана шу тури бўйича ўз маҳоратини оширди. Суратда: СССР спорт мастери Юрий Бесстраш ва Светлана Мишченкога ўз тажрибасини ўргатмоқда.

Р. Шамсуддинов фотолари (ЎзТАГ).

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси**, 18.00 — **Телеянгиликлар ва декада кундалиги** (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.15 — **Ўткир зеҳнлилар мушоираси** (ўсмирлар учун), 19.15 — **Телеянгиликлар ва декада кундалиги**, 19.55 — **Ўзбекистонда Тожикистон адабиёти ва санъати декадаси** (Свердлов номли концерт залидан декада адабий қисмининг очилиши олиб кўрсатилади), ва **Амалга ошмаган дуэль** (бадиий фильми рус тилида кўрсатилади).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Рус тилида: 18.00 — **Мультфильм** (болалар учун), 18.15 — **Ўзбекистонда тожик адабиёти ва санъати декадаси. «Лола» ансамблининг концерти.**

Ўзбек тилида: 18.50 — **Рассом ва замон** (тожик мўйқалам усталари), 19.10 — **Қуёшда тобланганлар** (ҳужжатли фильм).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Кинофильм** (болалар учун), 20.20 — **Спорт** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 20.50 — **Фильм концерти**, 21.20 — **Икки ҳаёт** (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Хиёнат — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6, 9 да). **Кеч соат 6 да Тожикистон фильмлари фестивалининг очилиши.**

Сиртаки — «ДРУЖБА», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Чехча қотиллик — НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Қизил мантия — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Еттинчи йўлдош — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Сиртаки — «ФЕСТИВАЛЬ».

Чехча қотиллик — «ХИВА».

Тергов давом этади — НАВОИЙ номли.

«Авлиё Януарий» операцияси — «РАКЕТА».

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

ЎЗБЕКИСТОНДА ТОЖИКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

23 май — **Тожикистон Давлат «Лола» ансамблининг концерти.**

26 май — **Тожикистон санъат усталари кечаси.**

27 май — **Тожикистон Давлат филармонияси вокаль-хореография рубобчи қизлар ансамблининг концерти.**

28 майда — **Тожикистон «Гульшан» эстрада оркестрининг концерти.**

Концертлар кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 да, район кассаларида эрталаб 11 дан сотилади.

«ВИСОТСТРОЙ»НИНГ 11-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, арматурачилар ва пайвандчилар

К Е Р А К

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Тошкент шаҳрида қурилиш ишларини тугатган ва трестда ишлаш истагини билдирган қурилиш поезди ишчиларига квартира берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 19-уй, 3-қават, кадрлар бўлими: телефон В-3-0285.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлиги

1-УЗСЕЛЬСПЕЦСТРОЙ ТРЕСТИГА

Тошкент ва Тошкент областида ишлаш учун **малакали пайвандчилар, монтажчилар, бетончилар, дурадгорлар, электриклар, сувоқчилар, бўёқчилар, слесарлар, сантехниклар, шунингдек инженер-техник ходимлар, иқтисодчилар, планчилар, меҳнат ва маош бўйича инженерлар, бухгалтер**

К Е Р А К

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбишев кўчаси, 31-уй, кадрлар бўлими (5, 7, 12-автобуслар, 1, 2, 3, 4, 13, 14-трамвайларнинг «Биринчи май»бекати.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08427. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1866.